USİAD
YIL: 22
SAYI: 136
EKİM 2021
BİLDİREN
ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

2021'İN SON ÇEYREĞİNDE EKONOMİ

TÜRKİYE'NİN DÜNYA İHRACATINDAN ALDIĞI PAYDA SANAYİ SEKTÖRÜNÜN ETKİSİ BÜYÜK

VBT

Seçkin ve Kurumsal Müşterilerin Tercihi
VBT Yazılım A.Ş.

E-Dönüşüm Uygulamaları	VBT E-Fatura VBT E-Arşiv Faturası VBT E-Defter VBT E-Bilet	VBT E-SMM VBT E-İrsaliye VBT E-Müstahsil Makbuzu VBT E-Saklama
Kamu Uygulamaları	VBT AppCity - Belediye Operasyon ve Yönetim Uygulaması VBT AppUtility - Su ve Doğalgaz ABYS Uygulaması VBT AppMobil - Belediye Mobil Uygulaması VBT AppGIS - Coğrafi Sistemler Uygulaması VBT ALO 153 ve ALO 185 Uygulamaları	
Ticari Uygulamalar	VBT VizyonİK - İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi VBT İşçi Sağlığı ve Güvenliği Uygulaması VBT Sigorta Teşvik Uygulaması VBT Oto Yan Sanayi Üretim Uygulamaları VBT WorkForce - Mobil PDKS VBT Servis Yönetimi Uygulaması	

IBM bmc BROADCOM

ABB Red Hat Digpro

JENNIFER NEWGEN

Sizleri de Bu Dijital Dönüşüme Davet Ediyor

info@vbt.com.tr 444 2476 vbt.com.tr

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları,
tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT,**
25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek
çalışmalarını sürdürecektir.

25.yıl

Demirciler Sitesi 9. Cadde No: 63 Zeytinburnu - İSTANBUL
Tel: +90 212 547 08 77 (pbx) Faks: +90 212 558 73 57
www.peteklimited.com.tr

PETEK İNŞAAT

İÇİNDEKİLER

8

ÇETİN ÜNSALAN
BEKLENTİLER NE ANLATIYOR

20

PROF. DR. MUSTAFA KAYMAKÇI
İKLİM KRİZİNDE ENDÜSTRİYEL TARIMIN PAYI NE?

9

DR. MAHFİ EĞİLMEZ
ÜLKE RİSKİ NEDİR, NASIL DÜŞÜRÜLÜR? GEÇMİŞTEN DİJİTAL GELECEĞE

11 TÜRKİYE'NİN DÜNYA İHRACATINDAN ALDIĞI PAYDA SANAYİ SEKTÖRÜNÜN ETKİSİ BÜYÜK

12 DR. CAN GÜRLESEL SON ÇEYREKTE BEKLENTİLER

13 DEFTER BEYAN SİSTEMİ'NE DAHİL MÜKELLEFLERE ELEKTRONIK BEYANNAME İMKANI

15 ALTIN ÇAĞINI YAŞAYACAK SEKTÖRLER

16 EİB: YEŞİL YATIRIM SEFERBERLİĞİ BAŞLATILSIN

18 ZMO: 15 EKİM DÜNYA KADIN ÇİFTÇİLER GÜNÜ KUTLU OLSUN!

22 İSTANBUL SANAYİ ODASI'NDAN SANAYİ SEKTÖRLERİ İÇİN "SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK" YOL HARİTALARI

24 ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ ÜST KURULUŞU (OSBÜK) "OSB'LERDE YÖNETİM SANAYİCİDE KALMALI"

26 PROF. DR. İBRAHİM ORTAŞ TARIMSAL PLANLAMA YAPILMAZ VE ÇİFTÇİLER DESTEKLENMEZSE GIDA FİYATLARI DAHA DA ARTABİLİR!

28 PROF. DR. CİHAN DURA TEK BİR ŞEYE ÇOK İHTİYACIMIZ VAR: ÇALIŞKAN OLMAK!

Yıl: 22 Sayı:136 EKIM 2021

E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır.
Yaygın süreli yayın

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:
CENGİZ AYDIN

Genel Yayın Yönetmeni
Şenol ÇARIK

Görsel Yönetmen
Ezgi AYDIN

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genle Merkez:
Gürsel Mah. 28 Nisan Caddesi Evim İş Merkezi No:19 D:36
Kağıthane-İstanbul
Tel: (0212) 217 36 48
Faks: (0212) 217 36 50
e-posta:
iletişim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu:
(Alfabetik Sırayla)
Prof.Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Murteza Çetiker
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden
Mete Akyol
Kazım Arslan
Emin Nedim Gülkaç

USİAD Denizli Şube:

Saltak Cad. No: 29 K:6
Tel-Faks: (0258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No:37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0232) 253 10 08
E-posta : tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile iki sayfayı geçmeyecek şekilde gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklamlardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

yaşasın
Cumhuriyet
29 EKİM
CUMHURİYET
BAYRAMIMIZ
KUTLU OLSUN

"6 Ekim İstanbul'un Kurtuluşu" Kutlu Olsun!

ÇETİN ÜNSALAN

BEKLENTİLER NE ANLATIYOR

İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi açıklandı. Oranlara bakarsanız düşüş var. Ekonomi yönetimini dinlerseniz de 50 baz puanın üzerindeki değeriyle güçlü bir büyümenin göstergesi sayılıyor.

Uzun uzun bu polemiği size anlatacak değilim. Çünkü PMI sadece bir örnek. Bir başka misal tüketici güven endeksi… İçinden işsizlik öngörüsünü çıkartıp 20 puan yukarı fırlatabiliyorsunuz. Böylece sıfır noktasının altında kalsa bile ortaya güven artışı çıkabiliyor.

Enflasyon öngörüsünden gerçekleşmesine, işsizlikten dövizdeki duruma, borsadan tarımdaki üretici fiyatları endeksine kadar hangi birini sayayım? Her biri açıklandığında televizyonların karşısına geçip, bunu yorumlayan insanlara şahit oluyorsunuz.

Elbette iyi (!) bir veriyse de hemen üzerinden başarı söylemleri sıralayan ya da sosyal medyadan mesaj yayınlayan Bakanlar… Şunun altını çizmek isterim ki, yanlış anlaşılmasın. Bir ekonomide gerek beklenti, gerekse de gerçekleşme rakamları önemlidir.

Fakat, kritik soru şu: Ne zaman? Bunlar, gerçek durumla ilişkisi kopmamış, sahayı bilen insanlar yorumladığı vakit anlam kazanır. Gerçeği yok sayarak ya da haberdar olmak için onlarla konuşmaktan vazgeçerek, plazalarda ya da korumalı ortamlarda konuşanların analiz yapması mümkün müdür?

Türkiye'de yapılan tam da bu olduğuna göre mümkündür ama anlamlı değildir. Her veri açıklandığında bilhassa ekonomi kanallarına bağlanıp, sahayla ilgisini yitirmiş, çerçevesi resmi uçak ya da yaşadığı borsa binaları olan insanların, bunun üzerinden ekonomiyi yorumlaması sadece gülünç.

Beklentilerin ne anlattığını koca koca laflarla yorumlayan, yorumlarken Ankara'yı kızdırmamak için bilse de bilmese de yorumlarını şekillendiren insanların, bu haliyle toplumun fikir öncüleri olduğunu kabul etmek ne kadar olası?

Selam verip bir esnafa, KOBİ'ye girip çayını içmemiş, çalışanlarla ilişkisini fiziki değil, sosyal mesafede bile tutmakta sakınca görmemiş, hatta onları biraz hakir gören, işsize 'neden' diye sormadan suçu onda arayan, borçluya niçin borçlandığı konusunu sorup, derdini dinlemeyen, kısaca sahadan tamamen kopmuş ve ekonomiyi salt rakamlar üzerinden görüp, onu da bir iç hesapla yorumlayan insanlar ortaya doluştu.

Daha garip olan ise, yanılmalarına rağmen halka dönüp 'aslında gerçek senin yaşadığın gibi değil' masalını anlatıyorlar. Beklentiler ne anlatıyor?

Peki, hiç dinlediniz mi; siftah yapamayan esnaf, iş bulamayan genç, tarlasında ürünü para etmeyen çiftçi, ücretsiz izne yollanan işçi, ayakta durmak için kıpırdamasına izin verilmeyen ama vergiden prime her türlü ödemesini yapması istenen iş insanı ne anlatıyor?

Sayfalara taşınan başarı hikayeleri kıymetlidir. Fakat ekonominin gerçeği bunlardan ibaret değildir. O başarı hikayelerini birilerine ilham versin diye aktarmak yerine, başaramayanlar başarısızlık duygusu yaşasın diye kaleme alanlar; portföylerini yönettikleri müşteriyi ürkütmemek için gerçekleri saptıranlar, iktidardan korktukları için mikrofon açıkken başka, kapalıyken başka konuşanlar ya gerçekleri söyleyin ya da söyleyemiyorsanız bari gerçekleri saptırmayın.

Beklentiler ne anlatıyor? Sokaktaki insanın ne anlattığını dinlemeden, onu anlamaya çalışmadan, bu sağırlar tiyatrosunun içinde üç maymunu oynayıp, koltuklarınızı ısıtacağınıza hiç olmazsa insanların dertlerini yok sayan tavrınızdan vazgeçin.

Çünkü, işçisinden patronuna, esnafından memuruna, çiftçisinden işsizine kadar insanlar ayakta kalma mücadelesi verirken, onları yok sayarak okumaya çalıştığınız veriler ve beklentiler sadece yalan söylüyor. Üstelik kimseye faydası olmayan yalanlar.

cetinunsalan@yahoo.com

DR. MAHFİ EĞİLMEZ

ÜLKE RİSKİ NEDİR, NASIL DÜŞÜRÜLÜR?

Risk; gerçekleştiği zaman olumsuz sonuçlar yaratacağı tahmin edilen bir hareketin, bir davranışın yapılması halidir. Örneğin bir kalecinin ceza sahası içinde rakip santrfora çalım atmaya çalışması, cephaneliğe yanar sigarayla girilmesi, yüzme bilmeden Karadeniz'de yüzmeye çalışılması, gaz tüpünde kaçak olup olmadığının çakmakla kontrol edilmesi risktir. Bunlar kişisel risk örnekleridir. Bir bankanın, geçmişte defalarca aldığı borçları ödeyememiş bir şirkete yeni kredi açması, bir şirketin olumsuz fizibilite raporuna karşın bir yatırıma girişmesi kurumsal risktir. Bunların yanında bir de ülke riski vardır; ülkeler, ekonomik, sosyal ve siyasal durumları ile bu ülkeye yatırım yapacak olanlar veya borç verecek olanlar açısından bir risk düzeyi oluştururlar. Son olarak bir de risk algısına değinmek gerekir. Risk algısı; bir riskin gerçekleşme olasılığı ve gerçekleşme şiddeti hakkında insanların vardığı subjektif değerlendirmeyi gösterir.

Kurumlar ve ülkeler söz konusu olduğunda risklerin ölçülmesi kurumlarca yapılır. Örneğin bir kişiye ya da şirkete kredi verecek olan banka kendi risk ölçümlerini kendi değerlendirme ölçütlerine göre yapabileceği gibi bu konuda uzmanlaşmış kuruluşların yaptığı ölçümleri de dikkate alabilir.

Ülkeler söz konusu olduğunda risklerin ölçülmesinde her bir borç verenin ayrı ölçümü olsa da genel ölçümlerin ve değerlendirmelerin yapılmasında iki yöntem öne çıkar:
(1) Bir ülkenin kredibilitesinin (kredi değerliliğinin) ölçülmesi ya da reyting yöntemi.
(2) Bir ülkenin çıkardığı tahvil ve bonoların risk değerinin ölçülmesinde başvurulan CDS primi ölçütü.

Reyting denilen yöntemi dünyada uygulayan bazı kuruluşlar vardır. Bunların en bilinenleri ve en fazla dikkate alınanları üç Amerikan kuruluşu olan Standard and Poor's, Moody's ve Fitch Ratings şirketleridir. Bunların yanında ABD dışındaki ülkelere ait çok sayıda reyting kuruluşu vardır. Önemli olan bu reyting kuruluşlarının en yüksek tahvil, bono, hisse senedi işlemlerinin yapıldığı yerlerin sermaye piyasalarını yöneten ABD'deki (SEC – Securities and Exchange Comission), Avrupada'ki ESMA (European Securities and Markets Authority, İsviçre'deki FINMA (Swiss Financial Market Supervisory Authority), Çin'deki PBOC (Peoples Bank of China) tarafından onaylanmış olmasıdır (akredite olması.) Bu otoritelerin hepsinden onay almış reyting kuruluşu sayısı oldukça azdır. Türkiye'nin de beş reyting şirketi var: JCR Eurasia Ratings, Kobirate A.Ş., TCR-Turkish Credit Rating A.Ş., SAHA A.Ş., Turkrating. Bu şirketlerin hiçbiri bu sayılan sermaye piyasası kurumlarından hiçbirinden onay (akreditasyon) almış durumda değildir.

Türkiye'nin bu en bilinen üç reyting kuruluşundaki son reyting notları şu durumda bulunuyor:

Reyting Şirketi	Son Durum	Yatırım Eşiği
Standard and Poor's	B + (durağan)	BBB – (negatif)
Moody's	B2 (negatif)	Baa3
Fitch Ratings	BB – (durağan)	BBB – (negatif)

Tablonun son sütununda yer alan yatırım eşiği dereceleri, bir ülkeye yatırım yapılabilmesi için risk açısından nispeten sorunsuz kabul edilen en düşük dereceyi gösteriyor. Bu eşiğin altındaki notlar ülkenin yatırım yapılması açısından sorunlu olduğunu gösteriyor. Görülebileceği gibi Türkiye bu üç kuruluşun değerlendirmesi açısından yatırım eşiğinin oldukça altında reyting düzeyinde bulunuyor.

Bir ülkenin çıkardığı tahvil ve bonoların riskini ölçmekte kullanılan bir ölçü daha vardır: CDS primi. CDS, Credit Default Swap (kredi batma riskinin değiş tokuş edilmesi) deyiminin kısaltmasıdır. CDS, bir kurumun, söz konusu tahvil ve bonoları satın alan kişi ve kurumların karşılaşabileceği alacağın ödenmemesi riskini belirli bir miktar karşılığında üstlenmeyi kabul etmesinin bedelidir. Bu çerçevede bir anlamda kredi sigortası gibi çalışır. Bir ülkenin ya da şirketin CDS primi ne kadar yüksekse borçlanma maliyeti de o kadar yüksek demektir. Çünkü bu prim ister istemez faize yansımaktadır. CDS primi piyasada tıpkı döviz kurları gibi anlık arz ve talebe göre ortaya çıkar. O nedenle risk ölçmekteki en objektif ölçü olarak kabul edilir. 5 yıllık CDS primi; 5 yıllık ABD Hazine Tahvili verimine bağlı olarak geçmiş ve mevcut verilere dayanılarak belirlenir.

CDS primi 300'ün üzerinde olan ekonomiler aşırı riskli ekonomiler olarak kabul ediliyor. Türkiye'nin bugün itibarıyla CDS primi 403 baz puandır. Bu CDS primi düzeyi Türkiye'nin dünyada en riskli ülkeler arasında bulunduğunu göstermektedir. Reyting notları konusunda çeşitli olumsuz görüşler ortaya atılması mümkündür. Çünkü bu kurumların küresel krize gidişte birçok yanlış ölçümleme yaptıkları bilinmektedir. Buna karşılık CDS primi yukarıda belirttiğimiz gibi tümüyle piyasadaki arz ve talebe göre belirlenmektedir. Bir örnek verelim: Birleşik Krallığın CDS primi 9'dur. Primin düşük olmasının nedeni Birleşik Krallığın tahvil ve bonolarını satın alanların bunların geri ödenmesinde bir risk görmemeleri dolayısıyla bu tahvillere CDS sigortası talep etmemeleridir. Buna karşılık Türkiye'nin çıkardığı tahvil ve bonoları satın alanlar bunların geri ödenmesinde önemli bir risk gördükleri için CDS sigortası almak üzere yoğun biçimde başvuruda bulunarak primin yükselmesine yol açmaktadırlar.

Türkiye'nin yapması gereken en önemli şey daha önce defalarca anlattığım gibi önce bir sorunlar envanteri çıkarıp sonra bu listede en kolayından başlayarak tek tek bu sorunları ortadan kaldırarak riskleri düşürmeye çalışmaktır. Bir kolaylık olsun diye çıkardığım sorunlar envanterini bir kez daha paylaşayım:
https://www.mahfiegilmez.com/2021/06/turkiyenin-sorunlar-envanteri.html

TÜRKİYE'NİN DÜNYA İHRACATINDAN ALDIĞI PAYDA SANAYİ SEKTÖRÜNÜN ETKİSİ BÜYÜK

Türkiye'nin son dönemde ihracatta yakaladığı ivme, aylık ve yıllık bazda önemli rakamları beraberinde getirirken dünya ihracat pastasından alınan pay da özellikle sanayi ürünleri satışının katkısıyla ilk kez yüzde 1'in üzerine çıktı.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye'nin ihracatı yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının beraberinde getirdiği belirsizliklere ve dünya ticaretinde yaşanan aksaklıklara karşın son dönemde artış ivmesi yakaladı. Bu sayede son 13 ayın 11'inde aylık bazda ihracat rekoru kırılırken eylülde de ilk defa 20 milyar dolar sınırı geçildi.

İhracatta yakalanan bu ivme, ülkenin dünya ihracatından aldığı payın da artmasını sağladı. Bu ay itibarıyla Türkiye'nin dünya ihracatından aldığı pay, tarihin en yüksek seviyesine çıktı.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, gelişmeyi, "Türkiye'nin dünya ihracatından aldığı pay Cumhuriyet tarihinde ilk kez yüzde 1'in üzerine çıktı. Bu rakam 1980'de yüzde 0,14, 2000'de yüzde 0,43 idi. Artık Türk ürünleri, dünyanın dört bir yanına ihraç ediliyor." değerlendirmesiyle duyurdu.

İHRACATIN LOKOMOTİFİ SANAYİ SEKTÖRÜ

Türkiye'nin dış satımının sektörlere göre dağılımına bakıldığında, sanayinin başı çektiği görüldü. Bu yılın 9 ayında yapılan 161 milyar dolarlık ihracatta, 122,1 milyar dolarla sanayi sektörü ilk sırada yer aldı. Bu sektörü 20,7 milyar dolarla tarım, 4,4 milyar dolarla madencilik izledi. Söz konusu üç sektör de geçen yılın aynı dönemine kıyasla ihracatını artırmayı başardı.

AVRUPA BİRİNCİ SIRADA

Türkiye'nin yaptığı dış satımın ülkelere göre dağılımına bakıldığında Avrupa ülkelerinin öne çıkması dikkati çekti. Bu yılın ocak-eylül döneminde en fazla ihracat yaklaşık 13 milyar dolarla Almanya'ya yapıldı. Bu ülkeyi 9,3 milyar dolarla Birleşik Krallık, 9,2 milyar dolarla ABD, 7,5 milyar dolarla İtalya ve 6,6 milyar dolarla İspanya takip etti.

Söz konusu dönemde otomotiv endüstrisinin 21,2 milyar dolarlık ihracat yaptığı görüldü. Aynı dönemde kimyevi maddeler ve mamulleri 18,2 milyar dolar, çelik 15,8 milyar dolar, hazır giyim ve konfeksiyon 14,8 milyar dolar ihracat yaptı.

İHRACATTA ÜRÜN VE ÜLKE SAYISI ARTIYOR

Türkiye ihracata yönelik verdiği destek ve teşviklerle ürün ve ülke sayısını da artırmayı başardı. Türkiye'nin rekabetçi ürün sayısı 2001 yılında 1148 iken bu sayı 2020'de 1567'ye çıktı. Dış satım yapılan ülke sayısı ise bu yılın ocak-eylül döneminde 229'a ulaştı. 2016'da 225 ülkeye ihracat gerçekleştiriliyordu.

DR. CAN GÜRLESEL

SON ÇEYREKTE BEKLENTİLER

Koca bir yılın daha büyük bir bölümünü geride bıraktık. İşlerde yılın en yüksek sezonunun yaşandığı son çeyreğe girmiş bulunuyoruz. Bu çerçevede yılın son çeyreğinde işlere ilişkin beklentileri paylaşalım.

1. İşlerde büyüme tedarik sıkışıklıklarına rağmen devam edecek

Küresel ekonomide pandemi sonrası süreçte önemli gelişmeler yaşanmaya devam ediyor. Yaz aylarında başlayan salgının dördüncü dalgası kısa süreli etki yarattı ve giderek azaldı. Küresel ekonomide yüksek mal ve hizmet talebi devam ediyor. Buna bağlı olarak sanayi ve hizmet PMI verileri eylül ayında da yüksek gerçekleşti. Tüketim açısından yüksek sezona girilirken tedarik sıkışıklığı da sürüyor. Yine yüksek girdi fiyatları, yüksek navlun fiyatları ve bunlara eklenen yüksek enerji fiyatları ekonomide giderek kalıcı hale gelmeye başladı. Daha pahalı bir dünya yaşanacak.

2. Çin'de kritik gelişmeler yaşanıyor

Eylül ayında Çin'de hem ülkeyi hem de küresel ekonomiyi etkileyecek kritik gelişmeler yaşandı. Bunların başında karbon emisyonu sınırlamaları nedeniyle enerji ve sanayi üretimlerinde kısıtlama uygulamaları geliyor. Eyaletlerde verilen referans emisyon sınırlarının aşılması halinde kesintiler devam edecek. Kesintiler Çin'de üretimin gerilemesine yol açarken, küresel tedarik zincirlerinde yeni kırılmalar yaşanıyor. Yine Çin'de gölge finansman sorunları ilk kez gayrimenkul sektöründe açığa çıktı. Çin'de birçok şirket muhtemelen buna benzer finansal sıkıntıları yaşayacak.

3. Merkez bankalarından sıkılaşma işaretleri geliyor

Eylül ayı toplantılarında ABD ve Avrupa merkez bankası sıkılaşma işaretleri verdi. ABD merkez bankası Fed, muhtemelen kasım ayı toplantısında halen devam eden parasal genişlemenin sona erdirilmesine ilişkin bir takvim açıklayacak. Fed'in parasal genişlemeyi kademeli olarak azaltması ve 2022 yılı haziran ayında da sona erdirmesi bekleniyor. Fed yöneticileri, ayrıca 2022 yılı ikinci yarısında iki faiz artışı öngördü. Fed'in sıkılaşma işaretleri finansal piyasalarda da fiyatlanmaya başladı. Dolar güçlenirken, diğer para birimleri dolar karşısında geriliyor.

4. Türkiye ekonomisinde yüksek büyümeye devam

Türkiye ekonomisi, 2021 yılının ilk yarısında yüksek bir büyüme gösterdi. Hızlı büyüme üçüncü çeyrekte de sürdü. Muhtemelen dördüncü çeyrekte de yüksek büyüme devam edecek. Yüksek büyümeyi ihracat ve sanayi sürüklüyor. İhracat ve sanayi ile iş yapan diğer sektörler de bu büyümeden yararlanıyor. Ayrıca ilave kapasite ihtiyaçları ile yapılan özel sektör yatırımları da büyümeyi olumlu etkiliyor. Türkiye ekonomisi, küresel tedarik zincirlerinde yaşanan değişimin olumlu etkisi ile karşılaştığı ilave mal talebine dayalı bir büyüme patikasına girmiş bulunuyor. Türkiye bir süre daha bu büyüme patikası içinde kalmaya devam edecek.

5. İhracat ve sanayi ile ilişkili sektörlerde işler hareketli olacak

İktisadi faaliyetlerde sürükleyici, ihracat ve buna bağlı olarak sanayi sektörü olmaya devam edecek. Küresel tedarik zincirlerindeki bozulmanın kalıcı bir etkisi olarak Türkiye'ye yönelik mal talebi artmaya devam ediyor. İhracat, yılın son çeyrek döneminde de hemen tüm sektörlerde artışı ve yüksek gerçekleşmeyi sürdürecek. Eylül ayında ilk kez 20 milyar doları geçen ihracat, benzer aylık ihracata devam edecek. İhracat artışı özellikle sanayide yüksek bir büyüme ve ilave yatırımları da beraberinde getirmeyi sürdürecek. Hizmetler ile perakende sektörü de yılın son aylarında yüksek bir performans gösterecek. Konut, otomotiv, beyaz eşya ve mobilya satışlarında ise durağanlık bekleniyor. Fiyat artışları ve yüksek faizler satın almaları sınırlıyor. İnşaat sektöründe işler yaz aylarında hareketlendi. Ancak maliyetlerin artışı ile hem arz tarafında hem de talep tarafında hareketlenme sınırlı kalıyor. Yenileme pazarı ise hareketli kalmaya devam edecek.

SON SÖZ: yılın son çeyreğinde işlerde geniş ölçüde canlılık sürecek, ancak yüksek enflasyon ve maliyetler canlılık önünde giderek daha çok engel olacak.
(İTO Haber)

DEFTER BEYAN SİSTEMİ'NE DAHİL MÜKELLEFLERE ELEKTRONİK BEYANNAME İMKANI

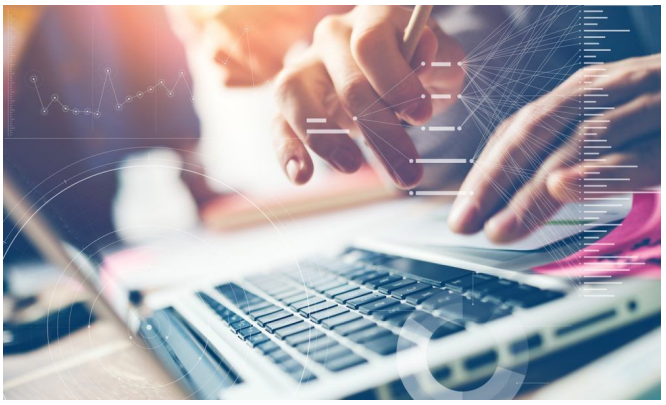

Defter Beyan Sistemi'ne dahil mükelleflere, diğer mükellef gruplarında olduğu gibi, beyannamelerini Elektronik Beyanname Sistemi'yle verebilme olanağı tanındı.
Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tebliğle, Defter Beyan Sistemi'nde zamandan sistemin işleyişine kadar mükelleflerin işlerini kolaylaştıracak birtakım yeniliklere imza atıldı.

Bu kapsamda, Defter Beyan Sistemi'ne dahil mükelleflerin diğer mükellef gruplarında olduğu gibi, beyannamelerini Elektronik Beyanname Sistemi'yle de verebilmelerine imkan tanındı.

Böylece beyanname verme süreçlerinde etkinliğin artırılması ve yaşanabilecek sistemsel yoğunlukların azaltılması amaçlandı.
Defter Beyan Sistemi'ne gelir gider kayıtlarının girilmesi ile beyannamelerin elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilmesi zamanı, kayıtlarını, defter kaydı yerine geçen belgelerle (muhasebe fişleri vb.) tutan işletme hesabı esasındaki mükellefler ile serbest meslek kazancı defteri tutan mükellefler bakımından ayrıldı. Bu mükelleflere, Defter Beyan Sistemi'ne girilmesi/iletilmesi gereken bir aylık döneme ilişkin kayıtları izleyen ikinci ayın 15'ine kadar süre tanındı.

KAYIT VE DEFTERLER ELEKTRONİK ORTAMDA İBRAZ EDİLECEK

Tebliğle, Defter Beyan Sistemi'ne gelir gider kayıtlarının sistemle gerekli entegrasyonu sağlayan muhasebe programları aracılığıyla da toplu olarak iletilmesine yönelik de düzenleme yapıldı.

Sistem kapsamındaki mükellefler, defterlerine ilişkin kapanış tasdiki işlemlerini, elektronik ortamda ve sistem tarafından otomatik olarak ilgili yıla dair gelir vergisi beyannamelerinin verilmesi gereken ayı izleyen 2. ayın sonuna kadar yapabilecek.

Sistemde, elektronik ortamda tutulan kayıt ve defterlerin, talep eden yetkili makamlara, ilgili kanunda belirtilen muhafaza ve ibraz süresi içinde, bağlı olunan vergi dairesinden onaylı kağıt ortamdaki hali ibraz edilebilecek.

Söz konusu kayıt ve defterlerin, Defter Beyan Sistemi üzerinden elektronik defter dosyası olarak da indirilebilmelerine ve elektronik ortamda yetkili makamlara ibraz edilmelerine imkân tanındı. Böylece kanuni defter taleplerindeki iş süreçlerine yönelik önemli etkinlik sağlandı.

Kayıt ve defterler mevcut uygulamada, mükellefe ulaşılamaması durumunda ancak vergi dairesi aracılığıyla talep edilebilirken, yapılan düzenlemeyle bu talepler Başkanlıkça elektronik ortamda da karşılanabilecek.

ALTIN ÇAĞINI YAŞAYACAK SEKTÖRLER

Ülke ekonomisinin daha iyi olabileceğine dikkat çeken Ekonomist Önder Tavukçuoğlu, “Çalışacak iş gücünden düşünce gücüne, mevduatlar ile yastık altlarında bekleyen milyarlarca dolara ve milyonlarca girişimci ruha sahibiz” dedi.

Ekonomide güven ve istikrarın önemli olduğunu belirten Tavukçuoğlu, “Ekonomide güven önemlidir. Bunu sağlamak için siyasi çekişmelerden uzak ve geniş kapsamlı bir ekonomik koordinasyon kurulu ya da benzer yapılar oluşturulabilir. Ve orada alınacak kararlar uzun dönem uygulanırsa ekonomiye büyük katkıda bulunabileceğine inanıyorum” diye konuştu.

Ülke olarak ekonomimizin daha yüksek seviyelere çıkabilmesini sağlayacak büyük bir potansiyel taşıdığını söyleyen Ekonomist Önder Tavukçuoğlu, “Çalışacak iş gücünden düşünce gücüne, mevduatlar ile yastık altlarında bekleyen milyarlarca dolara ve milyonlarca girişimci ruha sahibiz. Toplum olarak bu zenginliğe sahipken ekonomimizin daha yukarılara çıkmasına mani hiçbir şey olmamalıdır. Her sektörün, şirketin hatta her bireyin çabası ülke ekonomimizi daha da yukarılara taşıyacaktır. Buna inancım tam. Ancak ekonomide kalıcı sistemler oluşturulmalı ve ülke yönetimine kim gelirse gelsin istikrar sürdürülebilmelidir” ifadelerini kullandı.

Altın çağını yaşayacak sektörler

Önümüzdeki birkaç yılda öne çıkacak sektörleri paylaşan Tavukçuoğlu, tarım ve gıda, teknoloji ve bilişim, ambalaj ile özel hikayesi bulunan şirketlerin büyüyebileceğini ifade etti.

Tarım ve gıda sektörleriyle ilgili görüşlerini paylaşan Önder Tavukçuoğlu, “Tarım sektörünü ele alırken tek bir sektör olarak bakılmamalı. Gübre, tohum, zirai ilaç, sulama sistemi gibi alt ve yan sektörlerle birlikte değerlendirilmeli. Mesela gıda sektörüyle ilgili araştırma yapıyorsunuz. Küresel bir iklim değişikliği yaşanıyor. Ve bu iklim değişikliğinden olumsuz etkilenmeyecek sektör su ürünleri olabilir. Bu örnekteki bakış açısı birçok alanda işe yarayabilir” şeklinde konuştu.

Teknolojide büyüme uzun yıllar devam edecek

Öte yandan teknoloji ve ambalaj sektörüne değinen Tavukçuoğlu şunları söyledi:
“Teknoloji ve bilişim sektöründe özellikle yazılım, yapay zeka, siber güvenlik, 5G altyapısı gibi alanlarda hızlı gelişmelerin yaşandığını ve uzun yıllar da devam edeceğini görebiliyoruz. Ambalaj sektörü ise son iki yılda koronavirüs krizine paralel hızlı bir büyüme ivmesi yakaladı. Örnekleyecek olursak oluklu mukavva, baskılı ambalajlar ve e-ticarete yönelik üretimlerdeki artış iştah kabartıcı görünüyor.” (Kobi Postası)

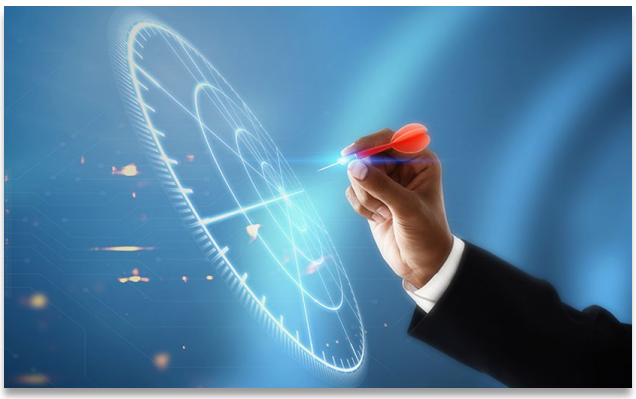

EİB: YEŞİL YATIRIM SEFERBERLİĞİ BAŞLATILSIN

Paris İklim Anlaşması'nın onaylanmasına ilişkin kanun teklifi Meclis Genel Kurulu'nda oy birliğiyle kabul edildi ve Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Türkiye'nin anlaşmayı şu tarihe kadar onaylamayan tek OECD ve G20 ülkesi olduğunu hatırlatarak şunları söyledi:

"2020 yılında sona eren Kyoto Protokolü'nden sonraki süreçte küresel iklim rejiminin netleştiren Paris Anlaşması'nı şimdiye kadar 197 ülke imzalamış, 191'i onaylamıştı. Türkiye, 5 yıl önce imza attığı anlaşmaya taraf olarak süreci tamamladı ve anlaşmayı onaylayan 192'inci ülke oldu. Her ne kadar geç olsa da, zaman kaybı olsa da olumlu bir adım. Türkiye'nin dahil olması gereken çok fazla süreç, iyileştirilmesi gereken çok fazla şey var. Ülkemiz iklim krizini gerçekten bir kriz olarak görmeli ve bundan sonraki süreçte tüm taraflar aktif olarak çalışmalı. Anlaşmaya taraf ülkeler ulusal katkı beyanlarıyla kendi hedeflerini belirledi. Türkiye'nin yanı başında, Avrupa'da tüm sektörleri dönüştüren yatırımlar gerçekleşiyor.

Ar-Ge Yatırımı Yapmadan İnovasyon Olmaz

Bu durumun tek bir kişinin tekelinde olmadığını anlatan Eskinazi'ye göre bütün paydaşların etkin rol alıp, karar süreçlerine dahil etmesi gerekiyor.

"Eleştirisellik, özgürlük, katılımcılık, çoğulculuk her alanda olduğu gibi iklim politikalarında en önemli kısımdır. Türkiye WIPO 2021 Global İnovasyon Endeksi'nde kalkınma düzeyi ile orantılı olarak 41'inci sırada. Almanya GSYIH'sinin yüzde 3,17'sini, Japonya GSYIH'sinin yüzde 3,28'ini, İsveç yüzde 3,39'unu, Kore ise yüzde 4,53'ünü Ar-Ge'ye ayrıyor. Türkiye ise GSYIH'sinin sadece yüzde 1'ini Ar-Ge'ye yatırıyor. Türkiye, OECD ülkeleri arasında 2020'de devlet bütçesinden Ar-Ge yatırımları payını azaltan tek ülke. Ar-Ge yatırımı yapılırsa inovasyon, inovasyon olursa nitelikli sürdürülebilir ekonomik büyüme olur. Yeşil yatırım seferberliği için gerekli katkı verilmeli ve Ar-Ge kaynağı fazlalaştırılmalı."

“Yenilenebilir Enerji Ekipman ve Hizmet İhracatçıları Birliği ve **Karbon Emisyonu Piyasası Düzenleme Kurumu Kurulmalı”**

İzmir’de Türkiye’nin ilk Yenilenebilir Enerji Ekipman ve Hizmet İhracatçıları Birliği'nin kurulmasına yönelik çalışmaları başlattıklarını açıklayan Jak Eskinazi, enerji verimliliği başta olmak üzere gerekli politikaların öncelenmesi ve hayata geçirilmesi gerektiği görüşünde.

“Türkiye’nin rüzgar enerjisi kurulu güç kapasitesi 10 bin MW’nin üzerine çıktı. Rüzgar, güneş ve yeşil hidrojen gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının teşviki, iklim politikalarının üst düzeyde müzakere edileceği, raporlama, karbon ayak izi bilgisi ve etiketleme gibi alanlarda ulusal inisiyatiflerin ortaya konulacağı mekanizmalar geliştirilmeli. Türkiye’de Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu gibi Karbon Emisyonu Piyasası Düzenleme Kurumu kurulmalı. İklim alanında yeni bir dönemin liderliğini yapmak istiyorsak özel sektörün bu mücadelede çok büyük bir görev üstlendiğini biliyoruz. Bu yüzden sürdürülebilirlik alanında yaptığımız projelerle, atılımlarla Türkiye’de İhracatçı Birlikleri arasında öncüyüz.”

EİB’de Sürdürülebilirlik Departmanı Kuruldu

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, “AB Yeşil Mutabakata uyum için ihracatçı sektörlerin uyum sağlama sürecine destek olmak, projeler geliştirilmesi için Ege İhracatçı Birlikleri’nde Sürdürülebilirlik Departmanı kurduk. Hem sanayi hem tarım sektörlerimizin çevreci ve düşük karbonlu kalkınmaya geçişini hızlandırmak için firmalarımıza Sürdürülebilir UR-GE projelerimizle destek veriyoruz. EİB olarak uzun süredir devam eden iklim krizi ile mücadeleye desteğimizin artarak süreceğini taahhüt ediyoruz” dedi.

ZMO: 15 EKİM DÜNYA KADIN ÇİFTÇİLER GÜNÜ KUTLU OLSUN!

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) '15 Ekim Kadın Çiftçiler Günü' dolayısıyla bir basın açıklaması yaptı.
ZMO açıklamasında; "Farkındalık yaratma amaçlı bu girişim, yaşanan ciddi sorunların yeniden gündeme taşınmasına aracılık etmektedir" denildi.

Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Yönetim Kurulu adına Başkan Baki Remzi Suiçmez imzasıyla yapılan açıklamanın tamamı şöyle:

"Kadınların gerek üretim gerekse ailenin beslenmesinde üstlendikleri sorumluluklarını dikkate alan Uluslararası Tarım Üreticileri Derneği, 15 Ekim'i "Dünya Kadın Çiftçiler Günü" olarak ilan etmiştir. Farkındalık yaratma amaçlı bu girişim, yaşanan ciddi sorunların yeniden gündeme taşınmasına aracılık etmektedir.

Dünya ile birlikte Ülkemizde de kırsal alanlardaki kadına üretim ve ev işlerinin birlikte yüklenmesi, eğitim düzeyinin ve toplumsal statünün düşüklüğü, yaşanan sorunlara karşı örgütlenmenin sağlanamaması, çalışma alanındaki tüm statülerde görev alabilme olanaklarının kısıtlanması, ücret düşüklüğü, toplumsal cinsiyet eşitsizliği yanında, başta sosyal güvenlik olmak üzere çalışma yaşamı ile ilgili yasal mevzuattaki eksiklikler yaşanan tüm bu sorunlara çözümü imkânsız hale getirmektedir.

Çalışma yaşamının hemen her alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayanan sorunlar yaşanırken, tarımsal üretimde bu eşitsizlik daha da ciddi boyutlara ulaşmıştır. Kırsal kesimde kadınların rollerinin çokluğu yanında, geleneksel ev işleri, rutin günlük yaşam faaliyetleri, tarımsal faaliyetlere katılma gibi iş çeşitliliği çalışma koşullarını zorlaştırırken; toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle tüm bu kadın emeği resmi istatistiklere/milli gelir hesaplarına yansıtılmamaktadır.

TÜİK 2021 yılı Temmuz ayı verilerine göre tarımda kadın istihdam verileri şöyledir:
Tarımda istihdam edilen toplam kişi sayısı 4.947 bin kişi

Tarımda kadın istihdam oranı %41,72 (2.064 bin kişi)

Ücretli veya yevmiyeli olarak çalışan kadın oranı %11,10

İşveren olarak çalışan kadın oranı %0,28

Kendi hesabına çalışan kadın oranı %9,30

Ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadın oranı % 79,36
Tarımda sosyal güvenliği olmadan kayıt dışı çalışan kadın oranı %95

Ülkemizde tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadın oranının %79, sosyal güvenliği olmadan kayıt dışı çalışan kadın oranının %95 olduğu günümüzde, ailece göç eden mevsimlik işçiler arasında göç edilen yerdeki çalışma koşulları nedeniyle cinsiyete dayalı iş bölümünde kadınlara düşen payın giderek daha da artması, kadınlar üzerindeki olumsuz etkileri daha da içinden çıkılamaz hale getirmiştir.

Somut önlemler alınmadığı için kayıt dışı çalışmanın en yoğun olduğu tarım sektöründe ortaya çıkan emek sömürüsü; kadınlar için aynı işe aynı birim ücreti alamama sorunu dahil, yıllar içinde kadın emeği sömürüsünü giderek artırmıştır.

Siyasi iktidarların tarım politikalarında küçük çiftçilerden çok büyük işletmelere yer verme eğilimine karşın; küçük çiftçilerin çoğunluğunun kadın emeği ile ayakta durması, kırsal kesimdeki tüm toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine karşın kadınlar olmadan tarımın ve de kırsal toplumun varlığını sürdüremeyeceği gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Tarımda amaçlanan sürdürülebilirlik için üreten kadınların önemi ortada iken; kadınların birçok ülkede işgücünün en az yarısını oluşturduğu gerçeğini göz ardı eden gelişme stratejileri toplumsal cinsiyet eşitsizliğini artırmakta ve böylece kadınlara tarım sektöründeki potansiyelini tam olarak kullanma fırsatını tanımamaktadır. Bu durum yalnızca kadınlar için olumsuz koşulları ortaya koymakla kalmamakta, aynı zamanda ülke içinde her alandaki olumsuzlukları artırmaktadır.

Bu nedenle; dünyada ve de ülkemizde sağlıklı bir ekonomiye ve dengeli bir kalkınma politikasına dayalı, insanların eşit ve özgür yaşadıkları bir dünya isteniyorsa, öncelikle emek sömürüsünün olmadığı toplumsal cinsiyet eşitliği temelli bir ortak irade gereklidir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak tarımsal üretimde yer alan üreten kadınlarımızın 15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler Günü'nü kutlar, yaşam ortamının ve çalışma koşullarının kısa sürede iyileştirilmesini diler, emekçi kadınlarımıza saygılar sunarız."

PROF. DR. MUSTAFA KAYMAKÇI
İKLİM KRİZİNDE ENDÜSTRİYEL TARIMIN PAYI NE?

İçinde yaşadığımız dünyamızın sorunları giderek artmakta. Sorunların artması yanında zengin ve fakir uluslar ile toplumsal sınıflar arasında gıdaya, sağlığa ve sağlıklı çevreye erişim açısından farklar derinleşmekte. Toplumsal açıdan bölünmüş bir dünya var.

En azından bir milyar insan açlık sınırında yaşıyor. Bunun en büyük bedelini çocuklar ödüyor. Beslenme stratejisi açısından bile ortaya çıkan sorunlar, zengin ile yoksul arasında uçurumlar yaratıyor. Yoksullar çoğunlukla yetersiz besleme ve bulaşıcı hastalıklardan, zengin ülkeler ise aşırı beslenmenin yarattığı kronik hastalıklardan etkileniyorlar. Sağlıklı çevre giderek yok oluyor. Çevrenin kirlenmesi, örneğin suyun kirlenmesi de ölümlere ortam yaratıyor. Bir milyarın üstünde insan temiz suya erişemiyor. Doğanın su depoları artan sıcaklığın tehdidi altında. Yeraltı su seviyesi düşüyor, nehirler kuruyor. Göller yok oluyor. Buzullar eriyor, dünya su düzeyi ve karbon düzeyi yükseliyor. Yıkıcı fırtınalar artıyor. Otlaklar çölleşiyor.

Orman arazisi küçülüyor. Tarım toprakları erozyonla giderek verimsizleşiyor. Bitki ve hayvan çeşitliliği her gün biraz daha azalıyor. Çiftçiler, tarımı terk etmek zorunda bırakılıyor. Giderek artan bölgesel savaşlarla da milyonlarca insan da yok oluyor.

Bütün bunlar yeryüzünün yok oluşu ile birlikte insanlığın çöküşünün göstergeleri. Bu kapsamda iklim krizi gündeme geliyor. Bunların, çok basite indirgeyerek iki somut sorumlusu olduğu söylenebilir.

Birincisi, zaman zaman çöküş belirtileri veren küreselleş(tir)me adıyla dünyaya dayatılan kapitalizm ve onun arkasındaki büyük sermaye. İkincisi ise bu sistemin denetlediği bilim ve bilimciler.

Kapitalizmin tarımdaki kolu ise endüstriyel tarım şeklinde ortaya çıkmış durumda.

Endüstriyel Tarım İklim Krizini Nasıl Yaratıyor?

Endüstriyel Tarım, Doğayı Yok Ediyor, İnsan Sağlığını Tehdit Ediyor

Büyük ölçekli endüstriyel tarım, tek çeşide ya da ırka (mono kültür) dayanan tarımı ortaya çıkarmış bulunuyor. Ancak mono kültür tarım, biyoçeşitliliği (bitki ya da hayvan çeşitliliği) yok ediyor. Bu bağlamda küresel ölçekte dev 20 et ve süt sığırcılığı şirketlerinin, örneğin Almanya, Britanya ya da Fransa'nın her birinden daha fazla sera gazı salınımına yol açtığı bildiriliyor. Bu durum ise iklim krizini yaratıyor, toprağın yapısal özelliklerini bozuyor.

Endüstriyel tarım, tekelci şirketlerin ürettiği tohum (hibrit ya da transgenik tohum gibi) ve damızlıkların her yerde kullanımını dayatıyor. Bu durum değinildiği üzere biyoçeşitliliği ortadan kaldırıyor. Biyoçeşitliliğin yok olması, ortaya çıkabilecek salgın hastalıklar karşısında doğanın bütünüyle yok olmasına neden olabilecektir.

Endüstriyel tarım, kimyasal gübre için doğal kaynakları (örneğin petrol, fosfor, potasyum ve kalsiyum gibi) onları yeniden üretilebileceğinden daha hızlı bir şekilde tüketiyor. Yoğun tarımsal ilaca da gereksinme duyuluyor. Büyük ölçekli hayvancılık işletmeleri de aşırı gübre, idrar ve karbon salınımına neden oluyor. Sonuçta, büyük ölçekli işletmelerin atıkları çevreyi, toprağı, suyu ve havayı kirletiyor.

Büyük ölçekli tarımsal alanların işlenmesi de erozyonu körüklüyor.

Endüstriyel tarım, bitkisel yakıt üretimini de gündeme getiriyor. Bitkisel yakıt üretimi, kimyasal gübre kullanımının artmasına yol açtığı gibi, küresel ısınmayı da engelleyemiyor.

Endüstriyel tarım doğayı tahrip ediyor, aynı zamanda yoğun girdi kullanımı ile de insan sağlığına zarar verecek kirletilmiş gıda üretimine yol açıyor.

Endüstriyel tarımla elde edilen ürünlerin nitelikli besin değerleri, küçük ve orta ölçekli köylü tarımcılığıyla üretilen ürünlere göre daha düşük. Bunun yanında lezzetleri ve aromatik özellikleri de arzu edilen düzeyde değil.

Endüstriyel Tarım, Sosyal Açıdan da Yıkımlar Yaratıyor

Endüstriyel tarım, büyük ölçüde makineli tarımı gerektirdiği için kırsal kesimde işgücü kaybı yaratıyor, işsiz kalanlar kentlere göç etmek zorunda kalıyor. Ancak sanayi ve hizmet sektöründe yeterince iş olmadığı için toplumsal eşitsizlik ve sorunlar ortaya çıkıyor.

Büyük sermaye tarafından gerçekleştirilen endüstriyel tarım, salt toprakları değil, su kaynaklarını (nehirler, göller, yeraltı suları gibi) denetim altına alıyor. Bu durum ise su kaynaklarının düşük gelirli kesimler tarafından kullanımını, hatta suya erişimini kısıtlıyor.

Endüstriyel Tarım, Emperyalizmin Hizmetinde

Endüstriyel tarım, çok uluslu şirketlerin daha çok toprak satın alınmasına neden oluyor. Denetimsiz ve büyük toprak alımları, emperyal ülkelerin egemenliğinin pekişmesine yarıyor.

Endüstriyel tarım, çevre ülkelerini hammadde ithalatçısı duruma getiriyor. Örneğin bugün Türkiye; yem, gübre, tarımsal ilaç ve damızlık vb. üretiminde dışa tam bağımlı. Bir yandan da üretim desenini kendi istediği doğrultuda şekillendiriyor. Ortaya çıkan bu durum, gelişmekte olan ülkelerin ulusal kalkınma politikalarını dumura uğratıyor. Endüstriyel tarım, zengin kuzey ülkelerinde de eşitsizliği ve göçü yaratıyor.

Endüstriyel tarım, çiftçilerin gelirlerinin çoğunun girdi denetimini ellerinde bulunduran tekelci şirketlere aktarılmasına neden oluyor. Bu durum, sürekli bağımlılığı ortaya çıkartıyor.

Endüstriyel tarımı, tarım şirketleri aracılığıyla gıda sektöründe tekelleştirmeyi yaratıyor. Finans sektörü ile işbirliği içinde büyük mağaza zincirleriyle üretici ve tüketiciler üzerinde egemenlik kuruyor.

Bundan sonraki yazılarımızda “endüstriyel tarım nasıl ortaya çıktı ve çıkış yolları var mı?” konularını tartışacağız.

mustafa.kaymakci68@gmail.com

İSTANBUL SANAYİ ODASI'NDAN SANAYİ SEKTÖRLERİ İÇİN "SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK" YOL HARİTALARI

İSTANBUL SANAYİ ODASI

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Sürdürülebilirlik vizyonu kapsamında 10 sektör için hazırlamaya başladığı yol haritalarından ilki olan "Tekstil Ürünleri Sanayi ve Giyim Eşyaları Sanayi" rehberini açıkladı. Buna göre, AB'ye ihracat yapan Türkiye tekstil ürünleri ve hazır giyim sektörlerinin avantajlı konuma gelmesi için değer zincirinde şeffaflığa yönelik çalışmalarını yoğunlaştırması ve enerji ihtiyacını yenilenebilir kaynaklardan gidermesi gerekiyor.

Rehberde; sektör sanayisinin iplik ayrıştırma teknolojilerini geliştirmesi, pamuk alternatifi elyafların ve biyolojik olarak çözünür geri dönüştürülmüş ham maddelerin kullanım payını artırması, biyolojik olarak çözünür ve bitki bazlı ambalajlama kullanması ve geri dönüşüme olanak sağlayacak tedarik zincirleri oluşturması gerekliliği de yer aldı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) küresel iklim değişikliği ve Avrupa Yeşil Mutabakatı gibi sürdürülebilirlik çerçevesinde uluslararası ticarette yaşanan yeni sistemleri göz önünde bulundurarak belirlediği Sürdürülebilirlik Vizyonu kapsamında uygulamalarını hayata geçirmeye devam ediyor.

İSO, Türkiye'deki sanayi şirketlerinin küresel pazarda yüksek katma değer üretmelerine ve rekabetçi sürdürülebilirlik yetkinliklerini artırmalarına destek olmak amacıyla belirlediği vizyon kapsamında sektörler için yol haritası hazırlığını sürdürüyor.

İSO'nun bünyesindeki 55 meslek komitesinin gruplandığı 10 ayrı sektör için hazırladığı "Sürdürülebilirlik öncelikleri ve takip göstergelerini" içeren yol gösterici rehberlerden ilki, Tekstil Ürünleri Sanayi ve Giyim Eşyaları Sanayi sektörleri için tamamlandı. Rehber, İSO bünyesinde faaliyet gösteren "Tekstil Ürünleri Sanayi" ve "Giyim Eşyaları Sanayi" gruplarının gelecek dönem sürdürülebilirlik çalışmaları için sektöre özel yol gösterici öncelikleri ve takip göstergelerini sunmak amacıyla hazırlandı.

Rehberde öncelikle tekstil ve giyimin en büyük ihracat pazarı olan AB'nin Avrupa Yeşil Mutabakatı ile 2050 yılına kadar dünyanın ilk iklim-nötr kıtasına dönüştürülmesi hedefi doğrultusunda uyguladığı uluslararası ticaret sistemindeki risklere dikkat çekilirken, belirtilen uygulamaların ekonomik, sosyal ve çevresel olarak tekstil ve giyim sektörüne uyarlanmasının ise sürekli gelişimi sağlayacak etkiler yaratacağına dikkat çekildi.

Şeffaflık ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Yönelinmeli

Buna göre, AB'ye ihracat yapan Türkiye tekstil ürünleri ve hazır giyim sektörlerinin değer zincirinde şeffaflığa yönelik çalışmalarını yoğunlaştırmasına ve enerji ihtiyacını yenilenebilir kaynaklardan gidermesine vurgu yapıldı. Rehberde Türk ihracatçılarını ticarette avantajlı konuma getirecek diğer unsurlar arasında; iplik ayrıştırma teknolojileri geliştirmesi, pamuk alternatifi elyafların ve biyolojik olarak çözünür geri dönüştürülmüş ham maddelerin kullanım payını artırması, biyolojik olarak çözünür ve bitki bazlı ambalajlama kullanması ve geri dönüşüme olanak sağlayacak tedarik zincirleri oluşturması gerekliliği de yer aldı.

Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe Çevresel Olumsuz Etkileri Azaltmak Çalışmaları

İSO Tekstil Ürünleri Sanayi ve Giyim Eşyaları Sanayi rehberinde, AB Tekstil Stratejisi Yol Haritası'nda tekstil ve hazır giyim sektörünün önemli iklim ve çevresel etkileri olan kaynak yoğun bir sektör olarak belirtildiği de yer alırken, bu kapsamda bazı bilgilere de yer verildi. Buna göre tekstil ürünleri tüketimi ve birincil hammadde kullanımı açısından AB'de dördüncü en yüksek etkiye sahip kategoriyken, su (gıda, barınma ve ulaşımdan sonra) ve sera gazı emisyonları kapsamında değerlendirildiğinde de beşinci sırada yer alıyor. Tekstil sektöründe, özellikle tarlada ham madde üretimi ile kumaş boyama ve terbiye üretim süreçlerinde yüksek miktarlarda su kullanılıyor. Bu konudaki çalışmalar, 1 ton tekstil kumaşı için 20 ile 230 m^3 arasında su kullanıldığını gösteriyor.
Hava emisyonları, su ve kimyasal kullanımının yoğun olduğu tekstil ve hazır giyim sektöründe çevresel olumsuz etkileri azaltmak için çalışmaların yürütüldüğünün de yer aldığı rehberde, üretim prosesinden çıkan atığın diğer üretime ham madde oluşturmasının CO_2 salımını ve su kullanımını azaltacağı ve ham madde üretiminde yaratılacak diğer çevresel etkileri de ortadan kaldıracağı vurgulandı. Ayrıca sektörde doğrusal üretim modeli yerine, döngüsel üretim metodunun yaygınlaşması ile yaratılan farkın da artacağı belirtildi.

Rehberde ayrıca AB Tekstil Stratejisi Yol Haritası'na göre, sektörün AB'de KOBİ olan 160 binden fazla şirketi kapsayan ve 1,5 milyondan fazla kişiyi istihdam eden büyük bir hacme sahip olduğu, belirtilen ekosistemin yaratılmasında "hızlı moda" kavramının etkisinin oldukça yüksek olduğu not düşüldü. Moda trendlerinin sürekli değişmesi anlamını taşıyan hızlı moda kavramının, tüketimi teşvik etmek ve tekstil ürünlerinin ömrünü kısaltmak gibi olumsuz etkiler yarattığı ve bu nedenle AB'nin hızlı moda akımının yarattığı çevresel etkilerin yanı sıra, tüm paydaşların kaliteli ve sürdürülebilir üretim yapabilmesi adına sosyo-ekonomik kapsamda yürütülecek çalışmalarla sanayide fark yaratmayı amaçladığı vurgulandı.

İSO'nun "Tekstil Ürünleri Sanayi ve Giyim Eşyaları Sanayi rehberinde çalışma kapsamına dahil edilen meslek komiteleri; "Tekstil Ürünleri Sanayi" Grubu altında İplik Sanayi, Tekstil Terbiye, Boya, Baskı Sanayi, Örme Kumaş Sanayi, Dokuma Kumaş Sanayi, Ev Tekstili, Brode, Dantel, Nakış Sanayi ve Konfeksiyon Yan Sanayiden oluşuyor. "Giyim Eşyaları Sanayi" Grubu altındaki meslek komitelerinde ise Dış Giyim Sanayi, İç Giyim Sanayi, Triko Giyim Sanayi ve Çorap Sanayi bulunuyor.

Rehberdeki öncelikleri ve göstergeleri belirlemek için, uluslararası ve ulusal ölçekte literatür taraması yapılarak sektörü etkileyen ve etkilemesi beklenen trendler, riskler ve fırsatlar incelendi. Küresel ölçekte kabul görmüş Küresel Raporlama İnisiyatifi (GRI) Standartları vb. çerçeveler incelenerek tekstil sanayi ve giyim eşyaları sanayini öncelikli olarak ilgilendiren çevresel, sosyal ve ekonomik kriterler belirlendi.

Son olarak sürdürülebilirlik performansı ile öne çıkan sektör şirketlerinin sürdürülebilirlik öncelikleri incelendi. Taramadan çıkan sonuçlar ise S360 Sürdürülebilirlik ve İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin uzman görüşü ile analiz edildi.

Tekstil ve Hazır Giyim Sektörleri özelinde Avrupa Yeşil Mutakabatı'nda Öne Çıkan Konular:

-Döngüsel ekonomi ve eko-tasarım uygulamalarının geliştirilmesi, tekstil atıklarının yüksek seviyelerde toplanması, onarılması ve yeniden değerlendirilmesi
-Sürdürülebilir ham madde kullanımı
-Mikro plastiklere ilişkin etiketleme, standardizasyon, sertifikasyon ve düzenleyici önlemlerin geliştirilmesi
-Üretilen atık miktarının azaltılması hatta geri dönüşümünün sağlanması. Bu kapsamda üreticilerin yeni teknolojilerin gelişimine teşvik edilmesi
-Yeniden kullanılabilir ve onarılabilir ürün pazarının geliştirilmesi
-'Yeşil Badana (Green Washing)' kavramının sektördeki kullanımının azaltılması. Bu doğrultuda müşteri tercihlerinin doğru yönlendirilmesi
-Daha az su tüketiminin teşvik edilmesi
-Yenilenebilir enerji kaynak kullanımının arttırılması ve fosil yakıt kullanımı temelli üretimin değiştirilmesi
-Üretimde tehlikeli kimyasal deşarjının azaltılması
-Sürdürülebilir, eko tasarımlı ve eko etiketli ürünlerin geliştirilmesinin teşvik edilmesi
-Uluslararası bazı tekstil markalarının geliştirdiği şeffaf üretim değerlendirme araçlarının kullanımının yaygınlaştırması
-Teknolojik geliştirmelerin yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla vergi indirimi sağlayacak regülasyonların oluşturulması.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ ÜST KURULUŞU (OSBÜK)

Türkiye'nin tüm OSB'lerinin çatı kuruluşu OSBÜK, 4562 sayılı OSB Kanunu'nda yapılması planlanan değişikliklerle ilgili taslağa ilişkin görüşünü bakanlığa sundu. OSB'lerin kendi kaderlerini kendilerinin belirlemesinin önemine vurgu yapılırken, brüt gelirden kaynak aktarma ve iki dönem şartına da itiraz geldi. Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu (OSBÜK), Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın üzerinde çalıştığı 4562 sayılı OSB Kanunu'nda yapılması planlanan değişikliklerle ilgili taslağa ilişkin görüşünü bakanlığa sundu. Dünya gazetesinde Handan Sema Ceylan'ın haberine göre, OSBÜK'ün sunduğu görüşe göre; hizmet ve destek alanları kapsamına lojistiğin eklenmesi, OSB kuruluşunda eski OSB'lerin de yer alabilmesi, Bakanlığa kamulaştırma yapma yetkisinin verilmesi, kuruluş aşamasında kaynak ihtiyacının karşılanması için ön tahsis mekanizmasının getirilmesi ve katılımcının tesisini birden fazla sanayiciye kiralamasına imkân tanınması maddelerine destek verildi. Ancak OSBÜK "sanayici kendisini yönetebilir" vurgusu yaparak, genel kurullarını yaparak sanayicileri yönetime seçen OSB'lerde kazanımların kaybedilmesine karşı.

Üst Kurul ayrıca; KOSGEB, TÜBİTAK ve Kalkınma Ajansı Destek Programlarında kullanılmak üzere yıllık brüt gelirin yüzde 1'inin Bakanlığa aktarılması konusunun taslaktan çıkarılmasını istedi. Ayrıca OSBÜK; OSB organlarında görev alanlara iki dönem sınırlaması getirilmesinin de taslaktan çıkarılmasını talep etti. Türkiye'de yüzde 51 doluluk oranını aşarak genel kurul yapmaya hak kazanan 101 OSB bulunuyor. Bunların 59'u seçim sonrası; sanayicilerin yönetimini seçerken, 42'si valilerin başkanlık ettiği müteşebbis heyetlerle yoluna devam etme kararı almış durumda

Yüz yüze anlatmak için talebimizi ilettik

İlk olarak Dünya'nın gündeme getirdiği taslak için ise süreç işlemeye devam ediyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yeni yasa taslağı hakkında sanayicilerin görüşlerini topladı. Son düzenlemeyi yapacak bakanlık, Meclis'teki Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'na yollayacak. Komisyonda yapılacak tartışmaların ardından tasarı TBMM Genel Kurulu'na getirilecek.

Görüşlerini bakanlığa sunmalarının ardından Dünya'ya konuşan OSBÜK Başkanı Memiş Kütükcü, "Uzun süredir bakanlığın üzerinde çalıştığı taslak bize resmi olarak 28 Eylül günü gönderildi. Aynı gün bu taslağı tüm OSB'lerimize göndererek, OSB'lerimizin görüşüne açtık. OSB'lerimize 7 gün süre verdik. 7 günün sonunda OSB'lerimizi bir online toplantıya davet ettik. Bizzat görüşlerini aktardılar. Gelen resmi görüşlerle birlikte çalışmamızı hazırladık. Ortak kanaatleri metine döktük. OSBÜK'ün hazırladığı görüş resmen bakanlığa iletildi. Yüz yüze de anlatmak için talebimizi ilettik" dedi.

Tasarının işin doğası gereği camiayı kaygılandıran başlıklarla gündeme geldiğini kaydeden Kütükcü; "Türkiye'de 352 OSB var. Bunların 325'i Sanayi Bakanlığı'na, 27'si Tarım Bakanlığı'na bağlı. Yüzde 51 doluluk sağlamış OSB'ler genel kurul yapma hakkına sahip oluyor. Türkiye'de bu kapsamda 101 OSB var. Bunlardan 42'si genel kurullarında yaptıkları oylama ile müteşebbis heyetle devam etme kararı almış durumda. 59'u da sanayicinin kendi kendini yönetmesini tercih etmiş. İlerleyen dönemde sanayi yatırımları arttıkça, yani doluluk oranları arttıkça daha çok OSB genel kurul yapma şansına sahip olacak. Dolayısıyla OSB'lerimiz haklı olarak şunu söylüyor, belli yetkinliğe gelen bölgeler kendi kendilerini yönetebilme becerileri olduğu için bu hak verildi. Kazanımdan geri dönülmesin." atıldı.

Sonuç olarak genel kurullarında müteşebbis heyetle devam etme kararı alan OSB'lerin önünde de bir engel olmadığını, bunun da bir yönetim biçimi olduğunu söyleyen Kütükcü, "Ancak bu kararı sanayicimiz kendi verebiliyor. OSB'ler olarak bu konudaki görüşümüz uzlaşı, ortak akıl görüşü. Diyoruz ki; gelin OSB'lerin nasıl yönetileceği ile ilgili kararı yine OSB genel kurullarına bırakalım. İsterse sanayici genel kurulla yönetsin, bundan sıkıntısı varsa da müteşebbis heyeti tekrar seçebilsin. Şu anda mevcut durumda genel kurula geçmiş olanlar genel kurul ile yönetime devam etmek zorunda. Gelin bu kararı da genişletelim, OSB'ler nasıl yönetilmek istiyor ise öyle yönetilsin" şeklinde konuştu.

Üretim Reform Paketi ile kazandık, tekrar kaybetmeyelim

Kütükcü, çok tartışılmasa da sanayicilerin yoğun olarak itiraz ettikleri ikinci bir konunun, OSB'lerden KOSGEB, TÜBİTAK ve Kalkınma Ajansı Destek Programlarında kullanılmak üzere yıllık brüt gelirin yüzde 1'inin Bakanlığa aktarılması konusunun taslaktan çıkarılması olduğunu söyledi.

Kütükcü, "Biz seneler boyunca TRT payı gibi pek çok kesinti ödedik. Üretim Reform Paketi ile bu yüklerden kurtulmuştuk. Şimdi yeniden bir kesintinin yapılacak olması bizim için kabul edilebilir değil. OSB'ler yatırım kuruluşları, biz bu yatırımları bütçeliyoruz. OSB'lerin yatırımlarında kullanacağı bütçeden destek oluşturulmasına dair düzenleme doğrudan yatırımları olumsuz etkiler" dedi.

2 dönem sınırlaması taslaktan çıkartılmalı Önemli bir itirazın da 2 dönem kuralına olduğunu anlatan Kütükcü, şunları dile getirdi: "OSB organlarında görev alanlara 2 dönem sınırlaması getirilmesinin taslaktan çıkarılmasını istiyoruz. OSB'lerde yatırımlar uzun solukludur. Her hangi bir STK gibi düşünmemek lazım. Mesela bir genişleme alanı açıyorsunuz 5 yıldan önce tamamlayamıyorsunuz. Prensip olarak sanayici hangi yönetimi isterse onu seçmeli. İsterse bir dönemde de yönetimin görevine son verebilir. Dolayısıyla sanayicinin seçme ve seçilme hakkını sınırlandıramayız."

OSB'ler yurtdışında bölge kurabiliyor, yurtiçinde kuramıyordu

OSBÜK Başkanı Memiş Kütükcü, "Tasarı da bizim uzun süredir beklediğimiz bizlere avantaj sağlayacak başlıklar da var" dedi. Kütükcü, bunları şöyle açıkladı: "Taslağa göre hizmet ve destek alanları kapsamına lojistik de ekleniyor. Lojistik sektörü üretimin ayrılmaz bir parçası. Destekleniyor olması mutlaka avantaj sağlayacak. Bir önemli madde de OSB kuruluşunda ildeki OSB'nin de yer alması. Mevcut durumda OSB'ler kurulurken, müteşebbis heyette sanayi odası, belediye gibi birçok kurum yer alabiliyor. Mevzuattan dolayı OSB'ler, yeni kurulacak bir OSB'nin yönetiminde yer alamıyordu. 2017'de de OSB'lerin yurtdışında OSB kuruluşuna izin verilmişti. Yurtdışında kurabiliyorken, yurtiçinde OSB kuramıyorduk. Böylece bu sorun da giderilmiş olacak. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na kamulaştırma yapma yetkisi verilecek. Yine OSB'ler tarafından parsel tahsisi yapılmasının öncesinde kuruluş aşamasında kaynak ihtiyacının karşılanması için ön tahsis mekanizmasının getirilmesi sağlanacak ve katılımcının tesisini birden fazla sanayiciye kiralamasına imkân tanınacak. Tüm bunlar sanayicimizin yararına."

PROF. DR. İBRAHİM ORTAŞ

TARIMSAL PLANLAMA YAPILMAZ VE ÇİFTÇİLER DESTEKLENMEZSE GIDA FİYATLARI DAHA DA ARTABİLİR!

Son dönemlerde gıda fiyatlarındaki artış çok doğal olarak sofralarda en çok şikâyet edilen konu olmaktadır. Artışın nedeni ve kaynağı konuyu tarihsel olarak izleyen ve araştıranlar için bilinmeyen veya beklenmeyen bir durum değildir. Gıda fiyatlarında yaşanan yüksek artışın en önemli nedeni üzerim yetersizliği değil, tamamen üretim, taşıma ve lojistik maliyetlerinin çok yüksek olmasından kaynaklanmakta olduğu görülmektedir. Özelliklede petrole dayalı gübre, mazot ve taşıma girdi maliyetlerinin doların yüksek kurna bağlı olarak oluşturduğu maliyet yükselmesi. Tabii planlama ve organizasyon sorunu da eklenince gıda tedariki ve gıdaya erişim sorunu can alıcı bir şekilde yaşanmaktadır

Temel İhtiyaçların Başında Gıda Temini Gelmektedir

İnsanın geçmişten günümüze temel uğraşı ve kaygısı gıda temini ve sonrada güvenilir ve rahat yaşam isteği bulunmaktadır. Abraham Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidinin temel basamağını zorunlu fizyolojik gereksinimlerden besin ihtiyacının karşılanması yer alır. Gıdayı sağlıklı ve güvenli temin etmek temel bir insan hakkıdır ve bu hakkın temininde "insanı bütün alt kimliklerinden bağımsız düşünüp sadece insan olarak gıdasına sağlayabilmeleridir". İnsan yaşadığı Dünyayı ve içinde bulunduğu evrende kaygılandığı gıda güvencesini tehdit eden temel faktörlerin başında;

Hızla artan dünya nüfusu,

Kullanılabilir tarım alanlarının amaç dışı kullanılması,

Artan çevre sorunları,

Temiz su kaynaklarının hızla azalması,

Hızla azalan verim düşüşü ve ürün kalitesi,

Dünya kaynaklarının dengesiz dağılımı, gibi birçok temel yapısal sorunlar bulunmaktadır.

Günümüzde 7,8 milyar insan dünyanın gelişim farklılıkları, gelir dağılımındaki adaletsizlik gıdaya erişimi engelleyen öneli bir faktördür. Dengesiz gelişim bir bütün olarak doğayı, insanlığı ve gıda güvencesini tehdit eden temel faktörlerdir.

Hızla Büyüyen nüfusun tarım üzerinde yaratığı gıda temin etme hakkı toprağın aşırı kullanılmasına yol açmakta. Diğer tarafta nüfus artışının yerleşim yerleri üzerinde yarattığı barınma sorunu tarım topraklarının amacı dışında kullanılmasına yol açmaktadır. Kentin doğal sınırlarının dışında büyümesi sonucu birinci sınıf tarım topraklarının yerleşkeye açılmakta. Tarım alanlarının amaç dışı kullanımı yaygınlaşması insanın gıda kaynakları azalmaktadır.

Çiftçiler Desteklenmezse Gıda Fiyatlarındaki Artışlar Daha da Yükselebilir!

Diğer tarafta artan yoksulluk, gelir ağlımı dengesizliği çiftçilerin pahalıya mal olan tarımsal girdilerden gübre, mazot ve kaliteli tohum alamaması küçük üreticiyi üretim yapmaktan çıkararak kentlerin varoşlarına yığarak, işsiz ve gıdaya erişmede sorun yaşar duruma getirmektedir. Üretimin üzerindeki maliyet artışların azaltılmaz veya üreticiye destek sağlanmasa kışa girerken başa sebze üretimi ve gelecek yılın buğday üretimi verimi düşüklüğü yaşanabilir. Son yılarda artan gıda fiyatlarındaki artışın nedenleri arasında gösterilen girdi maliyetlerinin ötesinde ciddi planlama sorunlarının da oluğu görülmektedir.

Tarımsal İthalat Yerine Tarımsal Alanlarının Üretime Alınması Planlanmasını Yapılması Gerekir

Türkiye'de gereksinim duyulan tarımsal ürünlerin yeterlilik sınırı altındaki ürünleri için çiftçiler ile birlikte üretim planlanmasının yapılması eksikliği çekilen ürünlere özel ekim alanları ve teşviklerin sağlanması gıda güvencesi ve dışa bağımlılığı azaltabilir.

Ciddi Bir Planlama Yapılarak Çiftçi, Tarım ve Tüketici Korunarak Gıda Güvencesi Sağlanabilir

Ülkenin ihtiyaç duyduğu temel gıda üretiminin uzun erimli olarak kamucu anlayışla planlanması gerekiyor. Üreticilerin üretimden kopmaması ve sürdürülebilir tarım yapmak için çiftçilerin gübre, mazot ve ihtiyaç kredileri desteklenmesi yanında alım garantisinin verilmesi gıda güvencesi için elzem gözüküyor. Tarladan sofraya gıda güvencesini sağlamak için araçların fiyat üzerindeki spekülatif etkilerinin kaldırılmasın, taşıma ve lojistik giderlerin azaltılması ve küçük çiftçilerin ürünlerini doğrudan halka ulaştıracak mekanizmaların oluşturması gıda güvencesinin sağlanmasına yardımcı olacaktır.

PROF. DR. CİHAN DURA
TEK BİR ŞEYE ÇOK İHTİYACIMIZ VAR: ÇALIŞKAN OLMAK!

Atatürkçe düşün, Atatürkçe hisset, Atatürkçe iş yap

Atatürk Ataname'de diyor ki:

Çalışmak genel bir kanundur, bireysel ve toplumsal bir zorunluluktur. Çalışmak toplum düzeninin başta gelen bir dayanağıdır. *Atatürkçülüğün temel bir koşulu,* en esaslı bir prensibidir. Çalışmaktır ki, insanı insan yapmıştır. Çalışmaktan asla yılmamalıdır. Tembellik büyük bir kusurdur, bütün kötülüklerin anasıdır. Dinimiz de çalışmayanın insan olmadığını bildirir.

Çalışmak ilk isteksizlik ve sıkıntıya direndikten sonra, en büyük mutluluğu verir insana. İnsan yaptığı işin, elinin altında ya da kafasında mükemmelleştiğini gördükçe, öyle büyük bir haz duyar ki! Bu haz bütün zahmetleri, bütün yorgunlukları unutturur insana. İnsan dediğin, ömrünce o kutsal zevkin, o tatlı yorgunluğun peşinden gitmelidir. Ancak şu da var ki, her zoraki çalışma kişiye sert ve ağır gelir. İnsanın çalışmaktan hoşlanması ve zevk alması için mesleğini yeteneklerine uygun ve kuvvetiyle orantılı olarak seçmiş olması lazımdır.

Her birey, bir yandan yeteneğinin, kuvvetinin, köken ve çevresinin etkisi altındadır, diğer yandan da ihtiyaçlarının tutsağıdır. İşte insan, bu zıt koşullar için-de faydalı bir sonuç elde etmek zorundadır. Faydalı bir sonuçtan bahsediyoruz, evet, çünkü semeresiz uğraşmak, çalışma sayılmaz. Hiçbir şey yapmamak veyahut sonuçsuz, anlamsız şeyler yapmak çalışma kanununa karşı büyük kabahattir.

Her yurttaş çalışma ve meslek özgürlüğüne sahiptir. Bir milleti oluşturan bireylerin, her türlü özgürlüğü gibi, çalışma özgürlüğü de güven altında bulunmalıdır. Birey; hayatını kazanmak için, istediği işte, meslek ve sanatta serbestçe çalışabilir. Ancak bu özgürlük, toplumun iyiliği adına birtakım yasal kayıt ve koşullara bağlıdır.

● Bizim, millet olarak çok çalışmaya ve çok sermayeye, dışarıdan gelecek sermaye ve çalışma yöntemine ihtiyacımız vardı. Biliyorduk ki, en büyük eksikliğimiz, dolayısıyla en fazla yapmamız gereken şey, çalışmaktır. Diyordum ki, hiçbir şeye muhtaç değiliz, yalnız tek bir şeye çok ihtiyacımız vardır: Çalışkan olmak! Asıl olarak bundan başka, bundan önemli bir hastalık bulamayız, hastalık budur. O halde ilk işimiz bu hastalığı esaslı şekilde tedavi etmekti, milleti çalışkan yapmaktı.
Bu vatan, bu canım vatan, bizden çalışma istiyordu, kuru söz değil, iş istiyordu. Vatanın imarı, milletin gönenci daha çok gayret ve çalışma talep etmekteydi. O ilk yıllar… hatırlıyorum: Koca bir ülke baştan başa donatılmak ihtiyacındaydı. Ülkeyi neredeyse yeniden kurmamız gerekiyordu. Cumhuriyet'in insan malzemesini hazırlamalı, namus cephesini güçlendirmeliydik. Halkımızı aydınlatmak ve gönence kavuşturmak biricik ve kesin emelimizdi. Dolayısıyla barış ve sükûn içinde ciddî, uygarca ve çok çalışmaya muhtaçtık. Gelecekteki siyasetimiz bu ihtiyaçları tatmine yönelik olacaktı.

Çalışmaya bir de birey açısından bakalım. Bu takdirde görürüz ki, her insan varlığını sürdürmek ister, mal mülk sahibi olmak ister. Bunun içinse çalışmak zorundadır. Çünkü zorunlu ihtiyaçları vardır, bu ihtiyaçları karşılanmadıkça yaşayamaz. İnsanın düşünsel, ahlaki ihtiyaçları da vardır. Bunlar karşılanmadıkça insanlık ve ahlak bağımsızlığını koruyamaz, insanca yaşayamaz, maneviyatı kararır. Servet aile ve devlet noktasından da lazımdır. Çünkü yarından emin olmayan insan, bir aile kurmayı düşünemez veya yaşama araçlarından yoksun aileler kurulur. Yaşama araçları olmayan ailelerden oluşan bir devletin varlığı sağlam olmaz. Yaşamak, kurtulmak daima çalışmaya bağlıdır.

Zihniyet faktörünü de unutmayalım. Zihniyet, eşdeyimle düşünüş biçimi bizim bütün sefaletlerimizin gerçek sebebidir. Bir toplum her şeyden önce bütün bireyleriyle sağlam bir zihniyet sahibi olmalıdır. Zihniyeti zayıf olan, çürük ve yanlış olan bir toplumun bütün çalışmaları boşa gider. Bir de insanlara iş yaptırmak için, onları o işe inandırmalıdır. Ahlak, sosyal ahlak da belirleyicidir. Çünkü sosyal ahlak yurttaşlardan çalışma ister, nefsin feragatini ister.

● Kural şudur: Hak ancak çalışanındır. Her birey, her millet hak sahibi olmak için çalışacaktır. Bir toplumda hak sahibi olmak; herkesin ortaya koyduğu emeğe bağlıdır, verilen emekle orantılıdır. Menfaatler yetenek ve ustalıkla, çalışma derecesiyle orantılı olmalıdır. Kural budur. Eğer kazanmanın doğal kanunlarını arayacak olursak, yalnızca tek bir esas görülür: Çalışmak… Başkası yoktur. İnsan ancak çalışmakla bir hak kazanır. Külfet ve nimet her yurttaş için eşittir. Kuşkusuz, herkes aynı mizaç ve yeteneğe, sahip değildir, sağlıkça bir değildir. Fakat herkes aynı hayat yasasına tâbidir: Çalışmadan hiçbir şey kazanılamaz. Sırt üstü yatıp çalışmadan yaşamak isteyenin, bizim toplumumuzda yeri yoktur, bir hakkı da yoktur.

Servet ve onun doğal sonucu olan gönenç ve mutluluk yalnız ve ancak çalışkanların hakkıdır. Elbette servet edinmelidir, ancak bunun için çalışmalıdır. Türkiye, güzel yurdumuz çalışkanlar ülkesi, zenginler ülkesi olmalıdır! Milletçe böyle bir çağda olmalıyız. Böyle bir devri yüceltmeli, böyle bir devrin tarihini yazmalıyız. En büyük makam, en büyük hak kimindir böyle bir devirde? Çalışkanlarındır elbet!

Kazanmanın doğal kanunlarını arayacak olursak, yalnızca tek bir esas görülür: Çalışmak… İnsan hareket ve faaliyetin, yani dinamizmin ifadesidir. İnsan, zekâsı, sanatı, iradesi sayesinde bütün unsurlara boyun eğdirebilir. Bu, bize çalışmanın yüksek değerini, ahlâkî niteliğini ve her şeyden kutsal olan bir hakkı, çalışma hakkını gösterir. Çalışmak insanların maddi kuvvetlerini geliştirir ve yaşam için elzem olan şeyleri sağlar. Çalışmaksızın, düşünsel gelişme ve ahlakça olgunlaşma mümkün değildir.

● Atatürk Ataname'de diyor ki:

Türk genci!.. Çalışmak ve daima başarıyı aramak… Bu olmalı temel bir ilken hayatta.

Ben her girişiminde, sonuç alıncaya dek, "24 saat, 48 saat, gerekirse 70 veya daha fazla saat çalıştım. Yanımdakileri de çalıştırdım! Sen de çalışacaksın, çalıştıracaksın, insan olarak yaşamak için, gerilikten kurtulmak için. Bir hakkı ancak çalışarak elde edeceksin. Çalışmadan yaşayanları, çıkar sağlayıp zenginleşenleri milletin de insanlığın da düşmanı bilecek, onlarla mücadele edeceksin. Ben kendim, ne mutlu ki, mesleğimin her derecesini, kendi adalemin gücüyle koparıp aldım. Harp Okulu'nda öğrenci iken, arkadaşım A. Fuat Cebesoy'a "rütbelerimizi, despot bir padişaha kul köle olarak değil, mesleğimizde şerefle hizmet ederek savaş meydanlarında kazanacağız" diyordum.

Ne mutlu ki, öyle de yaptık ve başardık. Tüm varlık ve çalışmamızı milletimizin hizmetine sunduk. Bundan sözcüklere sığmaz, engin bir kıvanç duyduk.

100. Yılında Sakarya Savaşı

Bu kitap, zamanımızdan yüz yıl önce Ankara'nın hemen yakınında 22 gün ve gece süren bir meydan muharebesinde Türk ordusunun, dâhi bilginlerin akıl gücünü gerektiren zorlu askeri taktik problemlerini Mustafa Kemal'in nasıl çözüme kavuşturduğunu anlatmaktadır

Aynı zamanda bu dönem işgal altında bir ülkede, beka krizinin hızla tırmandığı koşullarda genel iradeye dayalı bir mecliste "savaş demokrasisi" uygulamasının en özgün ve hiç kuşkusuz dünyadaki en başarılı örneğidir.

Kahramanımız uzun muharebe günlerinde "bilgelik", "sabır" ve "cesaret" yüklü emir ve yönlendirmeleriyle aniden beliren sorunları bir akordeon ahenginde ve her defasında cesaretle ve tam zamanında çözüme kavuşturmuş; kendisine inananları zaferle buluşturmuştur.

Tarihte az sayıda kahraman, kılıçlarından saçılan kıvılcımlarla zafere giden yolu önceden sezebilmiştir…
Büyük kriz dönemlerinde bu kahramanların milletlerinin beka sorunlarını aşarken gösterdikleri başarılar, onların dehalarının ve önceden seziş yeteneklerinin sonucudur.

Hikmet Özdemir, 100. Yılında Sakarya Savaşı, Cumhuriyet Kitapları, 280 Sayfa

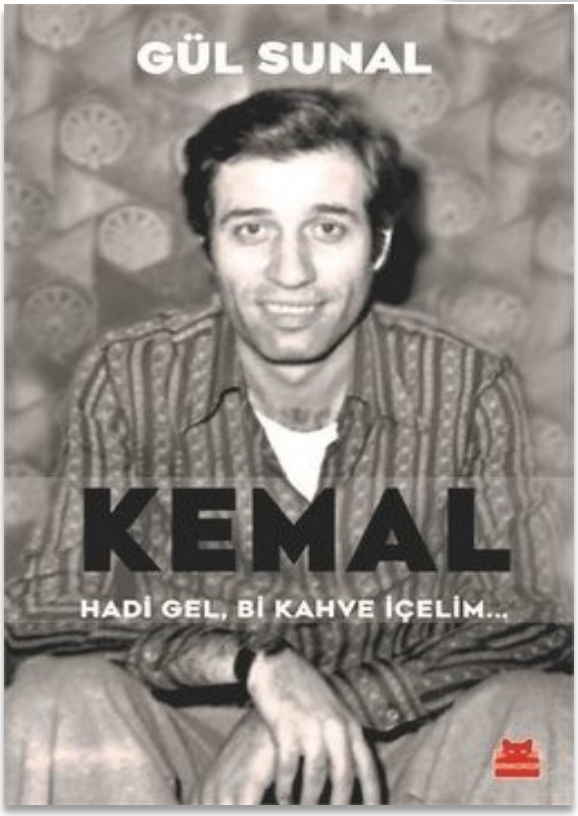

Kemal Hadi Gel, Bi Kahve İçelim…

Kemal Sunal, bu toprakların yetiştirdiği, yediden yetmişe herkesin yüzünü güldüren en büyük "fenomen"lerden biri! Kemal - Hadi gel, bi kahve içelim… kitabında eşi Gül Sunal, o fenomenin "ev hali"ni anlatıyor.
İlk bakışta aşka düştükleri andan Kemal Sunal'ın ölümüne, bu ağır kaybın yarattığı boşluktan onsuz hayatın nasıl özlemle dolu olduğuna, çocuklarının doğumundan başarılı bireyler olmasına, en zorlu günlerden en mesut sofralara… o evin bütün unsurlarını birlikte aktarıyor. Sıcak, samimi, hiçbir kalıba girmeyecek bir anlatımla.

"Aslında ikimiz de kahve sevmezdik. Söyleyemediklerimizin yerine geçerdi. Araya giren duygusal ayrılıkların son bulması dileğiydi. Vazgeçememek, kıyamamak, pişman olmak, Kavuşmak demekti.
Evimizdeki sıcaklığı korumak demekti… Sonuçta Bizi hep korudu bu sihirli cümle…
Hadi gel, bi kahve içelim…"

Gül Sunal, Kemal Hadi Gel, Bi Kahve İçelim…, Kırmızı Kedi Yayınevi, 344 Sayfa

Makine İhracatı 9 Ayda 17 Milyar Dolar

Makine İhracatçıları Birliği, bu yılın 9 aylık döneminde 17 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. MAİB Başkanı Kutlu Karavelioğlu, "Karbon nötr hedefine uyumda çekincemiz yok" dedi.

Makine İhracatçıları Birliği (MAİB) Ocak-Eylül döneminde 17 milyar dolarlık ihracat yaparken, aylık 1.5 milyar dolar civarında olan ortalama ihracat miktarını da 2 milyar dolara taşıdı. Karbon ayak izi çalışmalarına 2018'de başlayan sektör, karbon nötr hedefine uyum konusunda sıkıntı yaşanmayacağını öngörüyor.

Eylül ayı ihracat verilerini değerlendiren MAİB Başkanı Kutlu Karavelioğlu, son iki yılın aylık 1.5 milyar dolar olan ortalama ihracat miktarını 2 milyar dolara çıkardıklarını belirtirken, yılın tamamını 23 milyar dolar ihracatla kapatmayı öngördüklerini bildirdi.

Pandeminin dış pazarda ellerini güçlendiren bir unsur olduğunu söyleyen Karavelioğlu, "Yeşil ve dijital dönüşümlerin bir parçası olarak bu yükselişi kalıcı hale getirmek istiyoruz" diye konuştu.

Ocak-Eylül döneminde ihracatın önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 30.2 oranında arttığını kaydeden Karavelioğlu, artışın 2019 yılı aynı dönemine göre (pandemi etkisinden arındırılmış) ise yüzde 18.8 olduğu bilgisini verdi.

Karavelioğlu, Birleşik Krallık, İtalya ve Fransa gibi ana pazarlara yönelik ihracatın yüzde 40 arttığını, Almanya ve ABD'ye yapılan ihracatın ise 3 milyar doların üzerine çıktığını kaydetti.

Ham madde ve komponentlerde stoklu çalışma döneminin başlamasının ek işletme sermayesi ihtiyacı doğurduğunun altını çizen Kutlu Karavelioğlu, "Bu ihtiyaç makine imalatı gibi KOBİ tabanlı sektörlerde ihmal edilemeyecek büyüklükte bir maliyet unsuruna dönüştü fakat tedarik güvenliğine yönelik tedbirlerin, yani zincirlerin kısalarak alternatifli hale getirilmesinin ve lojistik sektöründeki bu çeşitlenmeyi destekleyen sıkıntıların, bizi özellikle AB ile ticari ilişkilerde daha fazla öne çıkardığını söyleyebiliriz" dedi.

Tarım-GFE Yıllık Yüzde 28,74 Arttı

Tarım-GFE'de (2015=100), 2021 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 0,93, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 15,50, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 28,74 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 20,77 artış gerçekleşti.

Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 0,28, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 1,03 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 25,29, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 29,32 artış gerçekleşti.

Yıllık en fazla artış yüzde 66,71 ile gübre ve toprak geliştiriciler alt grubunda oldu

Yıllık en fazla artış gösteren diğer alt gruplar ise yüzde 45,67 ile çiftlik binaları (ikamet amaçlı olmayanlar) ve yüzde 44,57 ile bina bakım masrafları oldu. Buna karşılık, yıllık en az artış gösteren alt gruplar ise yüzde 9,87 ile tohum ve dikim materyali, yüzde 11,81 ile tarımsal ilaçlar ve yüzde 16,62 ile veteriner harcamaları oldu.

Aylık en fazla artış yüzde 5,19 ile gübre ve toprak geliştiriciler alt grubunda oldu

Aylık en fazla artış gösteren diğer alt gruplar ise yüzde 3,44 ile bina bakım masrafları ve yüzde 1,19 ile çiftlik binaları (ikamet amaçlı olmayanlar) oldu. Buna karşılık, aylık en az artış gösteren alt gruplar ise yüzde 0,03 ile tohum ve dikim materyali ve yüzde 0,20 ile tarımsal ilaçlar oldu. Bir önceki aya göre en fazla azalış gösteren alt grup ise yüzde 0,29 ile makine bakım masrafları oldu.

Türkiye'nin Yurt Dışı Varlıkları Ağustosta Azaldı

Türkiye'nin ağustos sonu itibarıyla yurt dışı varlıkları 297,4 milyar dolar, yurt dışı yükümlülükleri ise 589,7 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Ağustos 2021 dönemine ilişkin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) verilerini açıkladı.

Buna göre, ağustos sonu itibarıyla Türkiye'nin yurt dışı varlıkları 2020 sonuna kıyasla yüzde 16,4 artışla 297,4 milyar dolar, yükümlülükleri yüzde 9,1 azalışla 589,7 milyar dolar oldu. Böylece, Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yükümlülüklerinin farkı şeklinde tanımlanan net UYP, ağustosta eksi 292,3 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Net UYP, 2020 sonunda eksi 393,1 milyar dolar düzeyinde bulunuyordu.

Rezerv varlıklar kalemi ağustosta 2020 sonuna kıyasla yüzde 26,2 artarak 117,8 milyar dolara, diğer yatırımlar kalemi yüzde 11,8 yükselerek 121,1 milyar dolara çıktı. Bu dönemde diğer yatırımlar alt kalemlerinden bankaların yabancı para ve Türk lirası cinsinden efektif ve mevduatları yüzde 24,5 artışla 52,2 milyar dolara yükseldi.

Doğrudan yatırımlar (sermaye ve diğer sermaye), piyasa değeri ile döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle ağustosta 2020 sonuna göre yüzde 29,3 azalışla 166,5 milyar dolara geriledi.

Demir ve Demir Dışı Metaller Sektörü İhracatı Yüzde 50 Arttı

Demir ve demir dışı metaller sektörü, ocak-eylül döneminde 8,9 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Demir ve demir dışı metaller sektörünün 9 aylık ihracatı yüzde 49,3 artış ile 8,9 milyar dolar olarak gerçekleşti.

İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (İDDMİB)'nden yapılan açıklamaya göre, sektör, eylülde 1,16 milyar dolarlık ihracat ile yüzde 53,2 artış sağlayarak en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştı. Türkiye'nin genel ihracatından ise yüzde 5,6 pay aldı.

Açıklamada görüşlerine yer verilen İDDMİB Başkanı Tahsin Öztiryaki, demir ve demir dışı sektörünün tüm paydaşlarıyla ülke ekonomisine katkı sunmaya devam ettiğini belirterek, şunları kaydetti:

"Hedefimiz, yılı bu ivmede devam ettirmek. Yılın 9 ayında 9 milyar dolara yakın ihracat gerçekleştirdik. Eylül ayında sektörümüzün en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkeler arasında 152,2 milyon dolar ile Almanya ilk sırada yer alırken, 93,6 milyon dolar ile İtalya ikinci, 61 milyon dolar ile ABD üçüncü, 58,3 milyon dolar ile İngiltere dördüncü sırada yer aldı. Bu ay bir önceki yılın aynı dönemine göre kıyasladığımızda, ihracatımızda oran olarak en çok artış yakaladığımız ülke yüzde 124,1 ile İtalya oldu.

Yılın 9 ayında da 1,1 milyar dolar ile Almanya ilk sırada yer alırken, 601 milyon dolar ile İtalya ikinci, 486 milyon dolar ile Birleşik Krallık üçüncü sırada yer aldı. Serbest Ticaret Anlaşması (STA) sonrası Birleşik Krallık'a değerde yüzde 76, miktarda ise yüzde 39 ihracat artışı gerçekleşti. Böylece İngiltere'ye hem değer olarak hem de miktar olarak sektörün ortalama ihracat artışının 1,5 katı üzerinde bir artış yakaladık."

Konut Fiyatlarında Artış

Konut Fiyat Endeksi (KFE) ağustosta aylık yüzde 3,9 ve yıllık yüzde 33,4 artışla 192,6 seviyesinde gerçekleşti. Endeks değerleri geçen yılın aynı ayına göre İstanbul'da yüzde 30,7, Ankara'da yüzde 28,5 ve İzmir'de 33,6 yükseldi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Ağustos 2021 dönemine ilişkin Konut Fiyat Endeksi verileri açıklandı.

Türkiye'deki konutların kalite etkisinden arındırılmış fiyat değişimlerini izlemek amacıyla hesaplanan KFE (2017=100), ağustosta bir önceki aya göre yüzde 3,9 artarak 192,6 seviyesinde gerçekleşti.

Konut Fiyat Endeksi, ağustosta 2020'nin aynı ayına göre yüzde 33,4 artarken, bu dönemde reel yükseliş yüzde 11,9 oldu.

3 büyük il için konut fiyat endeksi değişimine bakıldığında, ağustosta bir önceki aya göre İstanbul, Ankara ve İzmir'de sırasıyla yüzde 4,3, 3,3 ve 3,8'lik artış görüldü. Endeks değerleri geçen yılın aynı ayına göre ise İstanbul'da yüzde 30,7, Ankara'da yüzde 28,5 ve İzmir'de 33,6 yükseldi.

Yapılandırma Kanunu Kapsamında 152,7 Milyar Lira Alacak Yapılandırıldı

Vergi ve diğer bazı borçların yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeleri içeren 7326 sayılı Kanun kapsamında vergi dairelerine 5 milyon 804 bin 861 mükellef başvuruda bulunurken, 152 milyar 663 milyon lira alacak yapılandırıldı.

Haziranda yürürlüğe giren 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun hükümlerinden yararlanmak için öngörülen başvuru süresi 30 Eylül'de sona erdi. Yapılandırma yasasına vatandaşlar büyük ilgi gösterdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından aldığı bilgiye göre, düzenlemeden yararlanmak için vergi dairelerine 5 milyon 804 bin 861 mükellef müracaat etti.

Bugüne kadar 152 milyar 663 milyon lira alacak yapılandırılırken, bu alacaklara karşılık 23 milyar 84 milyon lira tahsilat gerçekleştirildi.

Kanunda öngörülen peşin ve birinci taksit ödemeleri için son gün, 31 Ekim 2021 tarihi hafta sonu tatiline rastladığından 1 Kasım Pazartesi olarak belirlendi.

İkinci taksit ise 30 Kasım'a kadar ödenecek.

Cumhurbaşkanı Kararı ile yapılandırılan borçların ilk taksit veya peşin ödenebileceği süre 1 ay uzatılmıştı. Buna göre, vergi dairelerine başvuran ve borçları yapılandırılan mükelleflerin ilk taksitlerini, peşin ödemeyi tercih etmişlerse peşin ödemelerini en geç 1 Kasım Pazartesi günü yapmaları gerekiyor.

SGK'ya ilk taksit ödemeleri ise en geç 30 Kasım'da gerçekleştirilecek.

Vergi Mükellefi Sayısı 881 Bin Kişi Arttı

Türkiye'de vergi mükellefi sayısı, 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla geçen yılın aynı ayına kıyasla 831 bin 664 kişi artarak 12 milyon 736 bin 275 kişi oldu.

Gelir İdaresi Başkanlığı verilerine göre, Türkiye'de geçen ay itibarıyla 2 milyon 209 bin 221 gelir, 3 milyon 455 bin 113 gelir stopaj, 2 milyon 140 bin 363 gayrimenkul sermaye iradı (GMSİ-kira geliri vergisi), 835 bin 943 basit usulde vergilendirilen gelir, 972 bin 294 kurumlar ve 3 milyon 123 bin 341 Katma Değer Vergisi (KDV) mükellefi bulunuyor.
Söz konusu vergi türlerinde eylülde tespit edilen faal mükellef sayısı geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 7 artışla 12 milyon 736 bin 275'e yükseldi. Mükellef sayısı Eylül 2020'de 11 milyon 904 bin 611 olarak kayıtlara geçmişti.

Mükellef sayısı en çok gelir stopaj vergisinde arttı

Geçen ay hesaplanan faal mükellef sayısı yıllık bazda tüm vergi türlerinde artış kaydetti. Mükellef sayısında en yüksek artış ise yüzde 9 ile gelir stopaj vergisinde görüldü. Bunu yüzde 8,2 ile kurumlar vergisi ve yüzde 7,9 ile KDV izledi.
Buna göre, geçen yılın eylül ayında 3 milyon 170 bin 87 olan gelir stopaj vergisi mükellef sayısı 2021 Eylül'de 3 milyon 455 bin 113'e ulaştı. Kurumlar vergisi mükellef sayısı 898 bin 864'ten 972 bin 294'a yükselirken, KDV mükellefi sayısı da 2 milyon 894 bin 92'den 3 milyon 123 bin 341'e çıktı.
Türkiye genelinde gelir vergisi mükellef sayısı söz konusu dönemde yüzde 7,6, basit usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellef sayısı yüzde 3,5 ve GMSİ mükellef sayısı da yüzde 2,9 yükseldi.

Mükelleflerinin yaklaşık yüzde 30'u İstanbul'da

İller bazında bakıldığında en fazla mükellef sayısı 3 milyon 718 bin 790 ile İstanbul'da iken, bunun 588 bin 373'ü gelir vergisi,1 milyon 4 bin 361'i gelir stopaj vergisi, 770 bin 222'si GMSİ, 47 bin 222'si basit usulde vergilendirilen gelir vergisi, 369 bin 454'ü kurumlar vergisi ve 939 bin 158'i KDV mükelleflerinden oluştu. Bu ili, 1 milyon 54 bin 993 mükellefle Ankara, 847 bin 265 mükellefle İzmir izledi.

İhracat ve İthalat Birim Değer Endeksleri Yükseldi

İhracat birim değer endeksi, ağustosta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 9,9, ithalat birim değer endeksi yüzde 27,1 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu, ağustos ayına ilişkin dış ticaret endekslerini açıkladı.
Buna göre, ihracat birim değer endeksi ağustosta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 9,9 yükseldi. Endeks, Ağustos 2020'ye kıyasla, gıda, içecek ve tütünde yüzde 7,3, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 26, yakıtlarda yüzde 52,7 ve imalat sanayisinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 8,6 artış kaydetti.
İthalat birim değer endeksi ağustosta yıllık bazda yüzde 27,1 yükseldi. Endeks geçen yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 20, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 67,1, yakıtlarda yüzde 59,5 ve imalat sanayisinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 24,7 artış gösterdi.
İhracat miktar endeksi ağustosta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 38,2 artış olarak kayıtlara geçti. Endeks geçen yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 28,4, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 26,7, yakıtlarda yüzde 33,5 ve imalat sanayisinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 41,6 değer kazandı.

Yurt Dışı ÜFE, Eylülde Aylık Yüzde 1,55 Arttı

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi, eylül ayında yıllık bazda yüzde 28,87, bir önceki aya göre ise yüzde 1,55 arttı.

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) 2021 yılı eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 1,55, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 21,67, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 28,87 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 35,78 artış gösterdi.

Sanayinin iki ana sektöründen imalat yıllık yüzde 28,96 arttı

Sanayinin iki sektörünün yıllık değişimleri madencilik ve taşocakçılığında yüzde 24,06, imalatta yüzde 28,96 artış olarak gerçekleşti. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri ara malında yüzde 37,64, dayanıklı tüketim malında yüzde 26,24, dayanıksız tüketim malında yüzde 19,46, enerjide yüzde 111,85, sermaye malında yüzde 15,35 artış olarak gerçekleşti.

Sanayinin iki ana sektöründen imalat aylık yüzde 1,59 arttı

Sanayinin iki sektörünün aylık değişimleri madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 0,41 azalış, imalatta yüzde 1,59 artış olarak gerçekleşti. Ana sanayi gruplarının aylık değişimleri ara malında yüzde 1,73 artış, dayanıklı tüketim malında yüzde 0,93 azalış, dayanıksız tüketim malında yüzde 1,12, enerjide yüzde 4,96, sermaye malında yüzde 1,53 artış olarak gerçekleşti.

Türkiye'nin İlk Yerli ve Milli Şanzımanı Tanıtıldı

Ford Otosan'ın Eskişehir Fabrikası'nda sıfırdan geliştirilen şanzıman üretim çalışmaları tamamlandı. Türkiye'nin Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ve Ali Koç ilk yerli ve milli şanzımanı tanıttı. 58 milyon Euro'luk destekle, Türk mühendisler tarafından tasarlanan **ilk yerli ve mili şanzıman,** Eskişehir'deki üretim fabrikasında tanıtıldı.
Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ve Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Ford Otosan Yönetim Kurulu Başkanı Ali Koç'un birlikte tanıttığı şanzımanın pek çok Ford kamyonu ile yurt dışına ihraç edileceği açıklandı. Şanzımanın tamamını **Türk mühendisler** geliştirip üretti.
Eskişehir'de düzenlenen tanıtım etkinliğinde Bakan Mustafa Varank, son 19 yılda Ford Otosan'a Ar-Ge çalışmalarına yaklaşık 1.6 milyar lira, yerli şanzıman üretimi için ise 15 milyon lira **destekte bulunduklarını belirtti.** Şanzıman yatırımıyla Ford Otosan'ın motor, aks ve şanzıman üretimini tek başına geliştirebilen bir kamyon üreticisi haline gelmesiyle **gurur duyduğunu** ifade etti.

Mobilya Sektöründe Büyüme

İstanbul Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği verilerinden yapılan derlemeye göre, yılın 9 ayında Türkiye'den yapılan mobilya, kağıt ve orman ürünleri ihracatı, 2020'nin aynı dönemine kıyasla yüzde 28 artarak 4,97 milyar dolara ulaştı.

Mobilya ihracatındaki artış ise yüzde 20 olarak gerçekleşti. Ocak-eylül döneminde yapılan mobilya ihracatı ilk kez 3 milyar doları aşarak 3,07 milyar dolar oldu.

Söz konusu dönemde en çok mobilya ihracatı yapılan ülkeler ABD, İsrail, Fransa ve İngiltere olarak sıralandı. İhraç ürünleri arasında "çocuklar için karyola ve beşikler", "çocuklar için oturmaya mahsus mobilyalar", "yemek ve oturma odaları için ahşap mobilyalar", "metal mobilyalar", "yatak haline getirilebilen oturmaya mahsus mobilyalar" öne çıktı.

Eylül ayına bakıldığında ise mobilya, kağıt ve orman ürünleri ihracatı 657 milyon dolar olurken, mobilyanın bu rakamdan aldığı pay 385,6 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Mobilya sektörünün kapasite kullanım oranlarının yüzde 76 seviyelerinde olduğunu, bu oranın küçük işletmelerde yüzde 40'a kadar gerilediğini aktaran Güleç, hem üretim kapasitesi hem de kapasite kullanımının artırılması halinde dünya pazarından daha yüksek pay alabileceklerini kaydetti.

Bunu başarmak için sektörde kümelenme modeli uygulamaları gerektiğini belirten Güleç, mobilya özelinde organize sanayi bölgeleri kurulması gerektiğini vurguladı.

İSO Türkiye İhracat İklimi Endeksi, Eylül Ayında Geriledi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, eylül ayında 54,7 seviyesinde geriledi. Endeks ağustos ayında 55,9 seviyesindeydi.

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Eylül 2021 dönemi sonuçları açıklandı. Ağustosta 55,9 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, eylülde 54,7 olarak gerçekleşti ve ihracat pazarlarındaki talep koşullarında belirgin iyileşmenin devam ettiğini gösterdi. Buna karşın, endeks ağustostaki 55,9 seviyesine göre düşüş kaydederek ihracat iklimindeki iyileşmenin son üç aydır yavaşladığına işaret etti.

Yılın başlarında Covid-19 kısıtlamalarının gevşetilmesiyle birlikte ana ihracat pazarlarının ekonomik aktivitesinde kaydedilen güçlü büyümenin ardından, üçüncü çeyrek sonu itibarıyla talep artışının yavaşladığına ilişkin sinyaller devam etti.

Euro Bölgesine bakıldığında Almanya, Fransa, İtalya, İspanya, İrlanda, Hollanda ve Yunanistan'da ekonomik aktivitedeki genişlemelerin hız kaybettiği görüldü. Türk imalat firmalarının en önemli ihracat pazarı olan Almanya'da üretim artışı halen belirgin olmakla birlikte şubattan beri en düşük oranda gerçekleşti. Benzer şekilde, Birleşik Krallık'ın büyüme hızı arka arkaya dört ay yavaşladı. Eylüldeki artış, yedi aydır devam eden genişleme trendinin en düşük oranında gerçekleşti. ABD'de ise üretim belirgin şekilde yükselmeye devam etmesine rağmen ekonomik aktivitedeki artış hızı eylülde son bir yılın en zayıf düzeyinde kaydedildi.

Bütçe Maratonu Başladı

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'nde bir aydan uzun sürecek 2022 yılına ait bütçe görüşmeleri Cumhurbaşkanı Yardımcı Fuat Oktay'ın sunumu ile başladı.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, TBMM Plan Bütçe Komisyonu'nda yaptığı sunumda, "Yılın üçüncü çeyreği itibarıyla kısıtlayıcı önlemlerin kaldırılması normalleşme sürecine önemli katkı sağlamıştır. Son çeyrekte de ekonomide canlılığın devam ederek 2021 yılı genelinde ekonomimizin yüzde 9 büyümesi beklenmektedir" dedi.

Oktay, bu yıl GSYH'nin yüzde 3,5'i kadar bir bütçe açığı öngördüklerini belirtti ve "Bütçe açığının program döneminde sırasıyla yüzde 3,5, yüzde 3,2 ve yüzde 2,9 seviyelerinde gerçekleşmesini hedefliyoruz" dedi.

Oktay, bir kaç ay önce açıklanan OVP'de detayları yer aldığı üzere 2022 bütçesinde bütçe giderlerinin 1,75 trilyon TL, faiz hariç giderlerin 1,51 trilyon TL, bütçe gelirlerinin 1,47 trilyon TL, vergi gelirlerinin 1,26 trilyon TL ve bütçe açığının 278,4 milyar TL olarak öngörüldüğünü hatırlattı.

4 Ekim 1926

Türk Medeni Kanunu'nun Yıl Dönümü Kutlu Olsun

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

PAKTEL®

PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoşdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paltel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr